

חשוון התשפ"ו 12 הירחון התורני מבית היוצר של מוסדות ישיבת 'כסא רחמים'

כתר לראשנו

מרן גאון ישראל רבנו ראש הישיבה זצ"ל

ויהי הגשם

ואולי לזה כיוונו רז"ל בסנהדרין (דף צ"ד ע"א): ארץ כארצם - זו אפריקי [ויתכן עוד לפרש מה שאמרו שם "כי מטו שוש", היא העיר העתיקה **סוּסָה** בתוניסיה, "כי מטו עלמין", היא **אל-עלמין** בטריפולי.

והגאון ר' נסים כהן, נכדו של מוה"ר ר' כלפון משה הכהן זצוק"ל, אמר ששמע על מאמר חז"ל (בירושלמי שביעית פ"ג ה"ו) הגרשי פנה והלך לאפריקא, שזוהי עיר תונס, ורמז לדבר תונס גימט' גרגשי. עכ"ד. ואני שמעתי כי זו העיר "זרזיס" בדרום תוניסיה, שנכתבת גם ג'ר'ג'יס, והיינו גרגשי]. בימינו רוב עולי ג'ר'בא השתכנו בארץ ישראל בנגב, שהוא דומה מאד במזג אוירו לדרום תוניסיה, כאמור. בזה ביארנו הכתוב: ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחידו. "ירושלים" שם כולל לכל א"י, כמו שאומרים תלמוד ירושלמי על התלמוד שנתחבר בידי רבי יוחנן ובני ישיבתו בטבריא. ארץ ישראל איננה כולה מעור אחד, אלא מחוברת חלקים חלקים, מזגי-אירי שונים מאד. החל ממקומות החמים באילת ובסיני, וכלה במקומות הקרים ברמת-הגולן ובחרמון, אשר עלימו יתעלם-קרח, באופן שהיא מתאימה לכל העולים מהמדינות הצפוניות או הדרומיות, כל אחד לפי מזג טבעו. וזהו "כעיר שחוברה לה יחידו".

במסכת תענית (דף י' ע"א) אמרו: הגיע י"ז במרחשון ולא ירדו גשמים, מתחילין היחידים להתענות. ע"ש. ענין זה רמז בתורה בפרשת נח: המבול ירד לפי ר' אליעזר ב"ז במרחשון (וקי"ל כר"א, כמבואר ב"ה דף כ"ז ע"א), וכתוב שם "ויהי הגשם", שמתחלתו ירד לגשמי ברכה אולי ישובו (רש"י שם). א"כ ירידת הגשם לברכה, לא יאוחר מתאריך זה.

בראש חודש חשוון מתחילים הלימודים בישיבות, ואולי זה רמז שיכולים לנצל את הזמן בתקופת החורף ללמוד 14 שעות ביממה (14 פעם שם הוי"ה!), כי הלילות ארוכים ויפים לעיון ולגירסא ולהעמקה.

אולם בעיקר מנהג זה שמאחרים הלימודים אחר החגים עד ראש חודש, כתב ר' יהודה החסיד בספר חסידים (סימן נ"ט) שאותם בני אדם שיש להם לעשות מצוה כגון להתחיל ללמד תינוקות וכו' ואומר נמתין עד ראש חודש, אין זו דרך טובה, כי מי יודעים אם יחיה אם ימות בתוך החודש, נמצאת ולא קיים המצוה וכו'. מאידך הרמ"א ביו"ד (סימן קע"ט ס"ב) ובשו"ת הרמ"א (סוף סימן ק"ט בד"ה ומכל מקום וכו') מקיים מנהג זה. ע"ש. וכנראה מפני אורך זמן הנסיעות בזמננו דחו עד ראש חודש. אבל בימינו הדרגין לדברי ספר חסידים שלא להחמיץ המצוה. וכן הוא מנהגנו, ומיד יומיים-שלשה אחרי סוכות אנו מתחילים ללמוד בישיבת "כסא רחמים".

חודש מר חשוון, נקרא בתנ"ך "ירח בול" (מלכים א' ו' ל"ח), על שם **יבול** הזריעה שמובילים לאדמה (שזורעים בחשוון) והיו"ד שבראש המלה נפלה. בלשון המשנה (תענית פ"א מ"ג) נקרא "מרחשון", יש אומרים בגלל שבחודש זה אין כל מאורע חשוב לציון, מלבד שני עגלי הזהב שהעמיד ירבעם בט"ו בחשוון (מלכים א' י"ב ל"ג). ולכן נקרא "מר" היפך החודש שלפניו, שהוא מתוק ומלא מצוות כרמון. ומפני זה יש נמנעים מלערוך נישואין בחדש זה.

אבל כל זה שיבוש, והעיקר שנקרא "מר-חשוון" רמז לטיפה הראשונה של הגשם (היורה) היורדת במרחשון, כמו שנאמר: "הן גוים **כמור** מדלי" (מר = טיפה). וכן מפרש רשב"ם (ב"ב דף נ"ח ע"ב) את השם "מרחשון": טפה של מים זב דרך שם (מר-זב), כמו כמר מדלי, לשון טיפה. ע"ש. מרחשון, איפוא - מר-חשוון, טיפת חשוון. אולם בדורות האחרונים קיצרו את המלה, וכותבים "חשוון".

מז' במר-חשוון שואלים את הגשמים בארץ ישראל ובכמה ערים בחו"ל. כיום בטל המנהג בכל התפוצות לשאול בז' במרחשון, חוץ מקהלה אחת עתיקה, היא קהלת ג'ר'בא. הרב מסעוד רואח זצ"ל (חי לפני כמאתים וחמשים שנה) תמה על מנהגם, וההמון השיבו כי מסורת בידם שג'ר'בא היא חלק מארץ ישראל. והוא ענה שהם "דברי הבאי". כשבאו הדברים לפני מוה"ר ר' שאול כהן זצ"ל, הוכיח לו מתשובת הרדב"ז שכמה ערים בחוץ לארץ הזקוקות למטר, היו שואלים גשמים כבני ארץ ישראל. גם המסורת שביד ההמון, מקבלת אישורה ע"פ ברייתא בש"ס (גיטין דף ח' ע"א) על הכתוב: והיה לכם העם הגדול וגבול, אלו הנסין (האיים) שבתוך הים כלפי ארץ ישראל. והרי אי ג'ר'בא לחוף הים התיכון הוא שוכן (עיין בסו"ס ארחות חיים על משלי בסופו).

מוה"ר ר' כלפון משה כהן זצ"ל (בן נכדו של רבי שאול ז"ל הנ"ל), מוסיף בספרו ששמע מכמה כוללים (שדרי"ם) שמזג האויר בג'ר'בא דומה לארץ ישראל. ולכן המנהג מאז ומעולם באי ג'ר'בא שלא לומר תחנון בז' במרחשון, לחיבת הארץ וזכרונה, כי שמחים על כך שאירת אי ג'ר'בא מזכירה להם מולדתם העתיקה, ארץ ישראל (עיין ברית כהונה א"ח מערכת ג').

הדברים הנ"ל מתאשרים ע"י חוקר ונוסע מפורסם בימינו שכותב: ג'ר'בא מבחינה גיאוגרפית היא נְתָז משפלת דרומה של תוניסיה, ומבנה הפיסי, באקלימה ובצמחייתה, היא דומה לקצה הנגב של יהודה (אי הפלא עמוד 30). אין ארץ דומה כל כך לא"י באקלימה ותנאי העבודה בשדה ובכרם כתוניסיה. רוב שטחן של שתי הארצות הוא דל-מים, ובנגב הם גם מלוחים במדה מסויימת (שם עמ' 183).

02

תתמקד
תתקדם!

04

מטבעות
לשון
האמוראים

05

כשלבן
ביקש
טיפ

06

זכרונות
נדירים

09

כל
עכבה
לטובה

לעילוי נשמת

האשה הכשרה
מרת עליזה חורי ע"ה
נלב"ע ט"ו תשרי תשפ"ו

להקדשות:
KTR1700505152@GMAIL.COM

תתמקד - תתקדם!

מה אפשר ללמוד מ"קיר המות" בלונה פארק, מה גרם לנח ליפול ממדרגתו, ומה דעת התורה לגבי שכרות

את הילדים שלי לקומה שלוש ושע, והם עמדו בחלון וראו את הכל משם ובחינם. אדם צריך לדעת איך לכלכל את עצמו שלא לזרוק כסף בזמן שאפשר ליהנות קצת פחות ובלי לשלם.

מילה מצילה חיים!

משחק אחד לא הייתי יכול להראות להם בלונה פארק, משום שבשביל לצפות בו צריך להכנס ולשלם כסף. בכניסה למשחק היה כתוב: "קיר המות". שאלתי את אחד הסדרנים: "מה יש בחדר הזה? מה זה קיר המות?". הסביר לי: "בתוך החדר יש קיר דק וגבוה מאד, באורך עשרות מטרים, ועל הקיר נוסע גרמני אחד עם אופנוע מצד לצד, ואנשים צופים בו לראות אם יפול". אמרו לי שהגרמני הזה פנה לכמה חברות ביטוח שיבטחו אותו שאם יפול וימות ידאגו למשפחה שלו, זה גובה רב, אם יפול ודאי ימות, אך שום חברת ביטוח לא הסכימה לבטח אותו.

שאלתי את העומדים שם: "איך זה יתכן? אם הקיר כל כך דק, איך הוא לא נופל?". ענו לי מילה אחת: "ריכוז". האנשים שנמצאים שם מוחאים כפים ואומרים: "כל הכבוד! איזה אמיץ! איזה חזק!", וכדי שלא יתבלבל, הוא מכניס בתוך האזנים שלו אוזניות שלא נותנות לו לשמוע או להרגיש שום דבר, כל כולו מרוכז בנסיעה שלו. שמעתי שגם היום יש משהו דומה לזה, נקרא: "חוט המות", עושים בים שני עמודים ומעליהם חבל, ואדם הולך על החבל הזה. החבל נמצא גבוה מאד מעל הים, כך שאם האדם נופל הוא עלול למות, אבל בזכות הריכוז הוא מצליח.

כח הריכוז

מהו כוח הריכוז? אדם שמתרכז לא מעניין אותו שום דבר מלבד המטרה, צועד צעד אחרי צעד עד שמגיע ליעד. אנחנו צריכים ללמוד מזה, שאדם שרוצה בעזרת ה' יתברך לזכות להיות ירא שמים, זה מה שהוא צריך לעשות, לא לשכוח את הקב"ה, לזכור ולהתרכז תמיד במטרה שלשמה בא לעולם. אין פירוש הדברים שאדם לא ישמח, אדרבה ישמח, יצחק, יספר איזו בדיחה כמובן לא של ליצנות, אבל מה? לא ישכח את הקב"ה. **מצוה להיות בשמחה, אבל לגלוש יותר מידי זה מה שאסור.**

כאשר יצא נח מן התיבה, אמר: "הקב"ה בחר בי יותר מכולם, את כל אלפי האנשים שהיו לפני המבול הקב"ה הרג ואותי השאיר, איזה יהלום אני!". קצת זחה דעתו. "יחל נח איש האדמה ויטע כרם וישת מן היין וישכר", אמר לעצמו: "היום כל העולם שלי". כמה גברים היו בעולם באותו זמן? ארבעה בלבד, אפשר לספור אותם באצבעות של יד אחת. כדור הארץ כולו שייך רק לארבעה אנשים. איזה עשיר גדול נח היה, הכל שלו, כל הכרמים, הבתים, השדות, הכל שלו. אמר נח: "אם אני עשיר כל כך, אני רוצה ליהנות מן העולם! איך אני אהנה? אקח יין ואשתה". ובאמת זה מה שעשה.

הקב"ה מעיד עליו!

בימים אלו אנו קוראים על נח, והתורה מספרת מה קרה עם נח לאחר שיצא מהתיבה. אדם שרוצה להתקדם ביראת שמים, יתבונן בפסוקים האלו ויראה כמה מוסר יש בהם. לאחר שמי המבול שקעו, יצא נח מן התיבה, נטע כרם, שתה מן היין והשתכר. אם נתבונן מי היה נח, נראה שלא היה אדם פשוט, התורה מעידה עליו: "נח איש צדיק תמים היה בדורותיו" (שם ו', ט'). אני יכול לומר על אחד מהבחורים: "הבחור הזה צדיק, גאון, חסיד", אבל יכול להיות שאני טועה, בעינים הקטנות שלי אני רואה שהוא צדיק וחסיד, ובאמת הוא לא כל כך. "האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב" (שמואל-א' ט"ז, ז'), אבל כאן הקב"ה - הבוחן לבות וכליות ויודע את האמת - מעיד על נח,

ולא רק שאומר שהוא צדיק, אלא גם תמים, שלם, מאה אחוז של עבודת ה'!

מן הראוי היה, שלאחר שנח יצא מן התיבה יקח מוסר, יראה שכל האנשים שלא הלכו בדרך ה' נענשו, נספו, מאות ואלפי גויות זרוקות, וכל זה משום שלא שמעו בקול ה'. אם כך, מן הראוי היה שיתחזק ביראת שמים, אם עד עכשיו היה צדיק, עכשיו יהיה עוד יותר! אבל התורה מספרת לנו: "יחל נח איש האדמה", ופירש רש"י: "עשה עצמו חולין. נעשה אדם פשוט. מה קרה לנח? איך ירד מהמדרגה שלו? התשובה פשוטה, **בשביל להצליח להיות צדיק, צריך האדם כל הזמן להיות במעקב אחרי צדיקותו, אם יסיח את דעתו ולו לשעה קלה הוא עלול לפול.**

ממונם חביב עליהם

מרן פסק בשלחן ערוך בהלכות יום טוב (סימן תקכ"ט ס"ב): **חייב אדם להיות שמח וטוב לב במועד, הוא ואשתו ובניו וכל הנלווים אליו. כיצד משמח? הקטנים נותן להם קליות ואגוזים, והנשים נותן להם בגדים ותכשיטין כפי ממונו.** כאשר הילדים שלי היו קטנים, הייתי לוקח אותם בחול המועד למקום שיש שם כל מיני משחקים, מכוניות מתנגשות, מטוסים, מגרשים, טרמפולינות, "לונה פארק". אבל לא היה לי כסף לבזבז בשביל שהילדים ישחקו ממש במשחקים האלה, לכן הייתי משלם עליהם את התשלום של האוטובוס, והם היו נהנים לראות, היו עומדים ומסתכלים. אז לא היתה בעיה של שמירת העינים.

אני זוכר שפעם אחת לקחתי אותם לנסיעה וטעייתי בחשבון, חשבתי שלקחתי אתי תשעה ילדים, וכשירדתי ראיתי שהיו איתי עשרה, מאד כאב לי שלא שילמתי עבור אחד. ברוך ה' בדרך חזור, הגיע אוטובוס של אותה חברה, ובמקום לשלם על עשרה ילדים שילמתי על אחד עשר ילדים. ברוך השם הורדתי מעל הכתפיים שלי את עוון הגזל הזה.

פעם לקחתי את הילדים שלי לבנין 'כל בו שלום' בתל אביב, יש בו ארבעים קומות, ובקומה הארבעים יש תצפית שדרכה אפשר לראות את כל העיר. בשביל להכנס לתצפית, היה צריך לשלם סכום מסוים, אני זוכר שהעליתי

י"ל ע"י

מוסדות ישיבת 'נסא רחמים'

המרכז רח' הרב עוזיאל 26 ב"ב

1700-50-51-52

ykror.org

kise.rahamim@gmail.com

עורך:

הרב עובדיה חן

גריפה ועימוד:

שוהם

תמונות:

ארכיון עובדיה חזוק

אלחי טל

עזרא טרבלסי

י.מ.

ארכיון הישיבה

הרב דוד חזקיהו

משה אהרון חזקיהו

להקדשות

ולפרסום בעלון:

ניתן לפנות:

KTR1700505152@GMAIL.COM

לקבלת העלון במייל

שלחו בקשה ל:

KTR1700505152@GMAIL.COM

תנו שכר...

מרן הגאון רבי משה כלפון הכהן זצ"ל היה אומר, **שהשכרות זה דבר רע מאד**. אם אתם רוצים בעזרת ה' לזכות לגדול כמו שצריך ולבנות בית טוב ומשפחה טובה, תקשיבו לדברים שאני מעביר לכם, את הדברים האלו ראיתי אצל ראיתי אצל אבותי, אבא, אמא, סבא וסבתא.

לדוגמא, שתיית יין. לא הייתי רואה את אבא שותה יין, אלא בקידוש והבדלה ומעט בפורים. אבא לא היה שותה סתם, לא היה שותה כי בא לו. אמרו בגמרא במסכת מגילה (דף ז' ע"ב): אמר

רבא, מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. ופסק הרמב"ם (פ"ב מהלכות מגילה הט"ו), שאדם ישתה וירדם בשכרותו. כלומר, אין כוונת הגמרא שצריך לשתות ולהשתכר מאד, אלא ירדם בשכרותו ואז לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. הרמב"ם היה נגד השכרות בצורה חזקה מאד.

פעם אחת לביל פורים בישיבה, אחד מהבחורים קנה בקבוקי יין ועוד

כמה סוגי משקאות, ורצה למזוג לשאר הבחורים. ברוך ה' תיכף ומיד הודיעו לי, ועמדתי על כך שלא ישתו מהבקבוקים האלו! חס ושלום, אנחנו בני תורה! בני תורה מתרחקים מהיין והשכר.

הוא גנב!

במדרש מובא (מדרש תנחומא פרשת קדושים אות ב'), שהקב"ה שאל את המלאכים אם לעשות אדם שיהיה חשוב מעל כל הנבראים. יש מהמלאכים שאמרו שכדאי לברוא אדם, ויש שהשיבו בשלילה. כאשר נברא אדם הראשון, פנו המלאכים לקב"ה ושאלו אותו: "ריבונו של עולם, זהו האדם שרצית לברוא? זהו שאמרת שהוא חשוב?". אמר להם הקב"ה: **"לא! הוא גנב! לא עליו התכוונתי! שמתו אותו בגן עדן, והוא הלך וגנב ואכל מעץ הדעת, לא בשבילו בראתי את העולם!"**. המתינו המלאכים עד שהגיע נח, עליו נאמר: "נח איש צדיק תמים היה בדורותיו". שאלו את הקב"ה: "ריבונו של עולם, בשבילו בראת את העולם?". השיב הקב"ה ואמר: **"לא! הוא שיכור! לא בשבילו נברא העולם"**.

מכאן אנחנו לומדים ששיכור זו מילת גנאי, שיכור? חס ושלום! איני יודע מה כל אדם ראה בביתו, איך הורגל, אבל אדם שרוצה לגדל משפחה טובה של בני תורה, ישתה יין רק בקידוש ובהבדלה. אם באירוע של שמחה אומרים לי תשתה ותברך "בורא פרי הגפן", אני שותה טעימה קטנה ולא יותר. **אבל ערק, בירה וכל מיני משקאות משכרים, הם לא בשביל בני תורה**. נח נעשה חולין בעקבות נטיעת הכרם, אנחנו לא נעשה כך, לא נשתה יין, לא נשתה משקאות משכרים, ובזכות זה נשאר קדושים וטהורים, "קודש ישראל לה' ראשית תבואתה" (ירמיה ב', ג').

"לא הייתי רואה את אבא שותה יין, אלא בקידוש והבדלה ומעט בפורים. אבא לא היה שותה סתם, לא היה שותה כי בא לו"

ערך: הרה"ג ר' יצחק מאזוז

המעשה אשר יעשון

פסקי מרן ראש הישיבה זצ"ל

עשיית דברים לפני תפלת שחרית

א. שאינו מסוגל לשתות מים אליבא ריקניא, לא ישתה מיץ קודם התפלה, אלא ישתה תה או קפה.

ה. מי ששכח ובירך על דבר מאכל קודם שהתפלל שחרית, ונזכר קודם שטעם, יטעם מעט מן האוכל כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה.

ו. לא ילעס מסטיק קודם התפלה.

ז. מותר לכתחילה להקדים קריאת שנים מקרא ואחד תרגום לפני תפלת שחרית, אבל רק בטלית ותפלין ואחרי שיאמר הפתיחה (זמן הנחת טלית ותפלין כל השנה, שעה קודם הזריחה).

ח. אפשר ללמוד גמרא ופוסקים קודם התפלה (אחר ברכות השחר), ובלבד שלא יתעכב בלימודו כל כך עד שידלג הפתיחה.

א. מי שעובד רחוק מביתו ומתחיל עבודתו מוקדם, ואם יתפלל במקום מגוריו ייאלץ לצאת מבית הכנסת לפני סיום התפלה או להתפלל קודם הנץ, מותר לו לנסוע קודם התפלה כדי להתפלל בבית כנסת הקרוב למקום עבודתו.

ב. עדיף שלא להתעמל קודם התפלה, אף שהדבר גורם לו להתרעננות בתפלה.

ג. לא יתרחץ קודם התפלה, ובשעת הדחק יש להקל (כגון שאינו נקי כל כך). ומי שקם לתפלה בנץ החמה, ורוצה להתקלח כדי להתרענן לתפלה, יכול להתקלח קודם עמוד השחר.

ד. אסור לשתות מיץ קודם התפלה, רק מים או תה או קפה. וגם אדם

היבוננו!

זהו כולל הגרוו'לה

מתקרבת!

והשנה בסימן "ממשיכים בדרבנו!"

איש ללשונו

העובדה שכל חכם מתייחד במטבע לשון וסגנון משלו - מסייעת להבנה ולאוקמי גירסא

אלעזר. ג. בארים נסי ברכות (ט"ו ע"ב) מצא שהלשון "עני בתריה" מובא דוקא אצל רבא. ד. בארים נסי גיטין (י"ט ע"ב) העלה שהלשון "חיישינן" מצוי אצל שמואל. ה. בבית גאמון ויקרא (יא, מה) מצא שאצל רבי ישמעאל מצוי הלשון "אלמלי לא וכו' אלא וכו' דיים". ו. בארים נסי יבמות (ע"ז ע"ב) חקר ומצא שכל מקום שכתוב בש"ס "אי הכי" הוא בתמיה, מלבד אם לשון זו מוזכרת בדברי רב יוסף שרגיל לומר זאת בניחותא (ופעם אחת אצל רבא תלמידו). ונתן שם טעם למה רב יוסף היה רגיל לומר אי הכי בניחותא, לפי שחלה ושכח תלמודו כידוע, ובשמיעת דבר חדש היה זוכר הנשכחות, כאומר א"כ עכשיו מובן מה ששמעתי או מה ששנית בימים קדמונים, וכעת נתבררו לי הדברים.

לאוקמי גרסא

תופעה זו שימשה לו כעזר בכדי לאוקמי גרסא במקומות שנפל ספק מהי הגרסה המקורית.

לדוגמא, בארים נסי (קידושין דף ט' ע"א) ציין שלשון רבא בכמה מקומות "התם מעניינא דקרא", ועל פי זה הגיה בסוטה (דף מ"ה ע"א) שנזכר שם לשון זו - "אמר רבא" במקום "אמר רב". ושוב מצא בדקדוקי סופרים בסוטה שגרס כן.

מאידך, בארים נסי (ברכות דף ל"ג ע"א) איתא "אמר רבא ומותבינן אשמעתיה". ומרן מצדד שצריך לומר "אמר רבה (בה"א) ומותבינן אשמעתין", שכן לשונו בכמה מקומות בש"ס. ושוב מצא בדקדוקי סופרים כדבריו וכן הוגה בש"ס ווילנא.

פעמים רבות בזכות רגילותו והיכרותו עם מטבעות לשון המחברים, הצליח מרן לזהות טעויות דפוס בלשונות סתומים. לדוגמא, בפרשת שמיני (ויקרא י"א י"ט) כתב האבן עזרא על "החסידה": "ויש אומרים שהיא מפזרת חסד בדרך רחוקה". מה הכוונה מפזרת חסד? הרב תורה תמימה נדחק מאד ופירש בדרך רחוקה. ע"ש. אך מרן בספרו "מגדולי ישראל" ח"א הקביל לשון זו ללשון האבן עזרא במקום אחר (שם ג' ט') בד"ה העצה: "ויש מי שהוציא מגזרת עץ בדרך רחוקה", והעלה שהגרסא הנכונה מגזרת תחת מפזרת.

שגרת לשון

טבע הוא באנוש שלכל אדם יש סגנון לשון ייחודי משלו, ואין שני מחברים כותבים בסגנון אחד. ובכמה מקומות ציטט מרן את דברי הגאון רבי מתתיה שטראשון (בנו של הרש"ש, בקובץ מבחר כתבים עמוד קס) שכתב: "והטבע בת אלקים האוהבת את המישרים, שמה חק ומשפט שכל אדם יהיה ניכר בקולמוסו, ואף כי יתנכר ויבחר לשון ערומים, פיו יעידו ושפתיו יענו בו. ותעלומה תצא לאור".

גם חכמינו זכרונם לברכם נפרדו איש איש ללשונו, וכבר ידועים דברי התוספות (כתובות ב' ע"ב) בשם רבנו תם שכל אמורא היה תופס לשונו, כמו: מגדף בה ר' אבהו (סנהדרין ג' ע"ב) תהי בה ר' יוחנן (ב"ק ק"ב ע"ב) לייט עלה אביי (ברכות כ"ט ע"א).

החידוש בתופעה זו שלמרות שרב אישי ערך את הש"ס בסגנון ובניב אחיד, בכל זאת הקפיד לשמור על מטבעות הלשון של כל חכם וחכם, וכך השיג שילוב נדיר של אחדות הסגנון עם נאמנות לדיבור המקורי של האמוראים.

מטבעות לשון

בספריו על הש"ס מוצא מרן זצ"ל בכמה מקומות דוגמאות למטבעות לשון של חכמים בש"ס ועל פיהם מבאר כמה עניינים. כך לדוגמא בארים נסי (ברכות דף י"ט ע"א) מצא שלשה מקומות שאביי חושש לפתיחת פה לשטן ומתבטא בלשון "לא מיבעי ליה לאיניש למימר הכי". ובזה הסביר מה שתמה עליו רבא ביבמות (דף ס"ד ע"ב) "ומי איכא דעביד עובדא בנפשיה" וכו', דאביי חושש לפתיחת פה לשטן ח"ו ועביד עובדא בנפשיה, אתמהא.

נביא בקצרה כמה דוגמאות נוספות (המעייין במקור הדברים ימצא הרחבה במקורות של המימרות המקבילות).

א. בארים נסי (פסחים ט"ו ע"ב) מצא שדרך רבי יוחנן תמיד לפרש ע"פ הפשט, וכשמוצא סתירה בין המשניות אומר "מוחלפת השיטה". ב. באסף המזכיר (ערך "דא ודא") מצא שהביטוי "דא ודא אחת היא" הוא סגנון ר'

גנזי המלכות תיעודים מגנזי העבר

מרן רבנו הגדול זצ"ל בשנותיו הראשונות בארץ נואם בפני קהל המרותק לדבריו

חריפתא

חריפות ושנינות מגאוני הדורות

מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז זצ"ל

ספרדי ששם שמים שגור בפיו.

צלצול טורדני

פעם התלונן שאנשים מכלים את זמנו בשיחות טלפון עם שאלות של שטות, וקרא על עצמו: "כל עצך ופרי אדמתך יירש הצלצול" (ע"פ דברים כח, מב).

במה אברכך

פעם ניגש אליו בחור בעל חמש שמות, וביקש גימטריא על שמו. על אתר אמר לו מרן ברכה שהיא בגימטריא כל שמותיו: "אילן אילן במה אברכך? פירותיך מתוקים".

בכיפה קטנה ההולכת לאיבוד בתוך השערות הפרועות ועושה את נושאה לחוכא ואטלולא ואין מרגיש ואין מתבייש". (מתוך "קובץ מאמרים").

מי ימצא

אמר בדרך צחות שהפסוק "אשת חיל מי ימצא" (משלי לא, י) מתפרש גם הפוך, שאם לא מצא שלחן ערוך ומטה מוצעת, מנחם את עצמו שאשת חיל מי ימצא. ואפילו שלמה שנשא אלף נשים אמר "ואשה בכל אלה לא מצאתי" (קהלת ז, כח).

גנב ספרדי

על דברי הגמרא: "גנבא אפום מחתרתא רחמנא קרי" (ברכות ס"ג ע"א לפי גירסת העין יעקב), אמר: באיזה גנב מדובר? כנראה בגנב

טלפון ישיר לבורא עולם

כדי להגיע לקרבת ה', המליץ לקרוא תהלים, והוסיף, בהלצה שדוד המלך היה "מטלפן" ומדבר ישירות לקב"ה, שכן אמר "הקשיבה לי וענני" (תהלים נ"ה ג') ר"ת הלו, והוא ביטוי שכל העולם משתמש בו בפתח שיחה טלפונית, שאין לו פירוש בשום שפה...

ערפת למד מהגר

ערפאת ימ"ש היה מעודד את הערבים שיביאו כמה שיותר ילדים כדי שהם יהיו תשובה ל"כיבוש" הישראלי. ואמר מרן בהלצה שהוא למד זאת מזקנתו הגר שעליה נאמר "ותרא כי הרתה - ותקל גברתה בעיניה" (בראשית טז, ד).

לשם יחוד פעם בחיים

אמר דרך צחות שהאשכנזים אינם נוהגים לומר "לשם יחוד" רק לעתים רחוקות (כידוע משו"ת נודע ביהודה והרב דברי חיים מצאנז ועוד), ולכן עושים "יחוד" פעם אחת בחיים בליל החופה. ואילו הספרדים שעל כל מצוה אומרים "לשם יחוד", די להם בזה. (שו"ת בית נאמן ח"ב חאה"ע סי' ה').

כשלבן ביקש טיפ

טיפ מן התורה מנין? כשלבן הארמי ראה "את הנזם ואת הצמידים על ידי אחותו" (בראשית כד, ל), יצא לאליעזר ואמר לו "בא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים" (שם פסוק ל"א). מדוע הדגיש "ואנכי פניתי הבית", מה זה משנה מי פינה - היה יכול לומר "הבית פנוי" או "יש מקום בבית"? אלא רמז לו: תשמע, אני הוא שטרחת ופניתי את הבית, ולכן הטיפ מגיע לי ולא למשרת אחר. והנה המלה "פניתי" אותיות תן-טיפ... ("מדי שבת" ח"א עמ' 15).

ראש ליטאי

פעם הסביר שדוד היה מפזז ומכרכר לפני ארון ה' כמו החסידים ששמחים במצוות ורוקדים, ואמר בהלצה שמיכל לא הבינה אותו כי כנראה היה לה ראש ליטאי... ותוך כדי דיבור הוסיף שכעת עולה במוחו "מיכל" בגימטריא "ליטאים".

ראש הפוך

כתב בספרו "קובץ מאמרים": "בזמננו עושים תרתי דסתרון, מצד אחד 'כובד ראש' מרוב שערות היורדות עד לכתפיים, קדקד שער מתהלך באשמיו, ומאידך 'קלות ראש'

כוס תנחומים

נשגר קדם מכווננו היקר והנעלה,
תלמידו ומקורבו של מרן רבנו הגדול ראש הישיבה זצ"ל

ר' יוסף חי חורי הי"ו

יו"ר עמותת "כסא רחמים"

ובניו אליהו ואוריאל הי"ו ובנותיו הי"ו

על פטירת הרעיה והאם הצדקת והמסורה

מרת עליזה ע"ה

שהזדככה ביסורים קשים ומרים

בעל הנחמות והרופא לשבורי לב ירפא את שבר לבב בני המשפחה, בנחמה שלמה עם שאר אבלי ציון וירושלים, ולא תוסיפו לדאבה עוד. מדותיה התרומיות ומעשיה המבורכים ילוו אתכם לנצח, ומלמעלה תהיה מליצת יושר בעדכם ובעד כל בית ישראל. אמן.

החותמים בכאב ובצער

הרב צמח מאזוז
ראש הישיבה

סמינר
עשרת רחל

ביה"ס
ותתפלל חנה

בית ההוראה
הרב מצליח חי מאזוז

ת"ת איש מצליח
הרב אליהו קבלן

אברכי הכולל
הרב דוד עידאן
ראש הכולל

למעלה מיובל שנים ליווה מורנו הגאון רבי דוד עידאן שליט"א (ראב"ד "משפט וצדק" וראש הכולל שע"י ישיבתנו הקדושה) את מרן זצ"ל. הוא היה תלמידו הראשון בארץ, סעד אותו בחוליו, וישב עמו בבית הדין. כעת הוא משתף בזכרונות נדירים

כבודו זכה ללמוד אצל מרן בשנים הראשונות בארץ, מה היה מיוחד באותם ימי בראשית?

"אם היינו באים לשיעור מוכנים היטב, היתה מתיקות גדולה, כי היינו מופתעים לגלות דברים שהרב היה מחדש שלא חשבנו עליהם בהכנת השיעור. דבר נוסף שהיה בולט אצלו, שאם משהו היה מקשה עליו, הוא לא היה מנסה לדחות אותו בקש, אלא אדרבא מנסה לפתח את דבריו ולהוציא מהם איזה חידוש, למרות שלפעמים החידוש שהוציא מהתלמיד היה רובו משלו. עוד אני זוכר שאם משהו היה מתחדש לו איזה חידוש, הוא היה כותב לו את החידוש ומעודד אותו, וככה יצאו תלמידי חכמים".

כבודו יכול לשים את הנקודה על הייחודיות של שיטת הלימוד שלו? "מרן היה מונחך אותנו להיות תמיד צמודים למלים. אתה אומר חידוש? שיהיה כתוב. אתה רוצה להסביר ברש"י? שהכל יהיה כתוב ברש"י ושלא תהיה מלה חסרה. אם אתה אומר דברים והם לא כתובים אז זה שלך - לא של המחבר. מרן הגאון רבי בן ציון אבא שאול היה ממשיך זאת למי שצייר דמות של משהו, כולם התפעלו איזו דמות יפה ומיוחדת במינה. בא משהו ואמר: הציור מאד יפה, אבל זה בכלל לא דומה לאדם שרצו לצייר..."

כבודו זכה לשבת בבית הדין "משפט וצדק" בראשות מרן, מה הרשמים שכבודו זוכר?

"מרום האמת שבערה בקרבו, בעלי הדין לא היו מסוגלים לסטות כהוא זה מלדבר אמת. נפשו לא יכלה להכיל מי שמעז לשקר בכלל, ובבית הדין בפרט. לנוכח עיוות האמת, היה עוטה על עצמו מעטה של עוז ותקיפות. "ובכלל, כשמרן היה מדבר על נושא מסוים, היית חש שבנפשו הדבר, הוא חי את הדברים ואת אמיתותם. הרב לא התבייש להגיד טעית. בזמנו היה רב אחד (שלא אזכיר את שמו), שאמר שהרב אף פעם לא חוזר בו. אנחנו פתחנו את הספרים של אותו רב וראינו שני מכתבים שמרן כותב לאותו רב: טעיתי ואתה צודק.

"בנוסף, כשראה צורך היה חותר להגיע לפשרה. פעם שישבנו בבית הדין, מרן פעל להגיע לפשרה, ולתובע היה קשה לוותר על סכום מסוים. אך כשמרן בירכו שבזכות הויתור יזכה לעושר גדול, ניאות. והנה לא עברו כמה שבועות ובא התובע וסיפר כי הוא נשוי הרבה שנים, ויש לו חמות בחו"ל עשירה שפתאום 'השתגעה' והכניסה לחשבון שלו מאה ואחד אלף דולר וגם לאשתו הכניסה מאה ואחד אלף דולר מניות, וגם שלחה להם כרטיסי טיסה לאמריקה כדי שיבואו לבקרה, והכל הוא תלה בזכות מרן".

מה המדה שבלטה באישיותו?

"הכרת הטוב. כל אחד שעשה לו טובה הכי קטנה, הוא היה זוכר אותו ומחפש איך לגמול לו על טובתו. רעייתי שתחיה היתה סועדת את הרבנית ע"ה קרוב לשנתיים כשהיתה חולה במחלה קשה, והיתה עושה את זה לשם שמים. כשהרבנית נפטרה, הרב חילק לכל הבנות שלו צמידים של הרבנית, והוא לא שכח לשלוח גם צמיד אחד לרעייתי. ובכל שנה באזכרה של הרבנית היה שולח לקרוא לה שתבוא לאזכרה. והיתה לו רגישות מיוחדת. רעייתי מספרת שכשהיא היתה בבית החולים ומסייעת לרבנית, היא אמרה לרב יום אחד שהיא מאחרת, כי יש לה איזו בדיקה חשובה. כשהיא באה ראתה את הרב מחכה שם בבית החולים עם הרבנית, ואמר לה: מה תוצאות הבדיקה? אמרה לו: עוד לא קיבלתי אבל הטכנאית אמרה שגוראה לה שבסדר. אמר לה הרב: **עד עכשיו לא אכלתי, צמתי בשבילך.** ובפעם אחרת היה מקרה שביקש שתבוא להחליף אותו בלילה אצל הרבנית בבית החולים כי היא היה מאד עייף, רעייתי באה לבית החולים וראתה שהרב עדיין יושב. אמרה לו: הרב ילך, יחליף כח, באתי להחליף אותך. אמר לה: יש כאן אשה שנפטרה לפני כמה דקות ואני מפחד שתיבהלי, אני ביקשתי

רבי דוד עידאן שליט"א עם מרן רבנו הגדול זצ"ל

מתי החלה ההיכרות של כבודו עם מרן? - אנו מבקשים לדעת בפתח השיחה

"כילד נסעתי עם אבי מורי רבי שמואל עידאן זצ"ל לתונס, ושם אני זוכר את מרן ממש בבחרותו בצל אביו הגדול וסבו, וכבר אז היה ידוע שעדיין לגדולות ולנצורות. אני זוכר גם את תפלת יום הכיפורים בעיר הקיט "חלק אלואד" בתונסיה. התפלה התקיימה ביוזמת אבי מורי זצ"ל שהציע לקיים שם תפלה עם מאות היהודים ששהים שם בתקופה זו, כדי שההכנסות יהיו עבור הישיבה, והוא ביקש מרבנו האיש מצליח שבנו רבנו מרן זצ"ל ישמש כחזן. מרן סיפר כמה פעמים על התפלה שם, ועל הסכום הגדול שנתרם שם עבור הישיבה (למעלה מ-800 אלף פראנק). בהמשך, כשמרן עלה לארץ הייתי התלמיד הראשון שלו בארץ, עוד בטרם נפתחה הישיבה. אאמור"ר ביקש ממרן שילמד אותו באופן אישי במסכת בבא מציעא (בסוגיית שטרות דף י"ג:). כמו כן, משפחתי גרה בשכונת אתו בשכונת פרדס כץ. אני זוכר כי עלייתם של בני האיש מצליח ומגוריהם במקום, העלו את הרמה הרוחנית של השכונה, והדבר השפיע על כל אחד מאתנו".

כילד וכנער, מה כבודו זוכר ממרן?

"אבי מורי זצ"ל ואני היינו הולכים מדי שבוע לשיעורו של רבנו מרן הרב עובדיה זצ"ל שהתקיים בבית הכנסת עולי משהד בבני ברק, ופוגשים בדרשה את מרן ראש הישיבה זצ"ל. אני נהגתי לרשום את השיעור, ופעם מרן הרב עובדיה זצ"ל הרצה את סדר השתלשלות הנשיאים, אך לא הספקתי לרשום מפיו את כולם. מרן ראש הישיבה שישב אתנו באותו ספסל, ראה זאת, לקח את המחברת והשלים את החסר. עד היום אותה מחברת שמורה אצלי".

כשכן, כבודו זוכר את ארוע הנפילה בתשל"ד?

"בודאי. כולנו הוכנו בתדהמה. ביקרנו אותו כמה פעמים בבית החולים. אני זוכר גם שמרן הגר"ע יוסף בא לבקרו. הייתי נוסע עם ידידי הגאון רבי נסים ארביב זצ"ל (להבה"ח) להביא לו ארוחת צהריים בבית לוינשטיין, ואחר כך היינו יושבים ללמוד אתו "שער המלך". אני זוכר את היסורים הגדולים שהיו אז מנת חלקו. כל חייו היו סבל ומכאובים. פעם הוא אמר לנו: אתם חושבים שהייסורים מדכאים אותי? אני מדכא את הייסורים. כשהיה לומד תורה, היה נראה אדם אחר לגמרי עם שמחה וחיוך על הפנים".

שיפנו אותה מהחדר ואז אח"כ את תיכנסתי".

כבודו ראה אצל מרן מופתים?

"היה סיפור שהייתי נוכח בו והייתי המקשר. בזמנו הוצאנו את ההגדה של פסח של הסבא רבי משה עידאן זצוק"ל שנערך על ידי בני הרה"ג ר' אלעד. היה אחד מהמשפחה שלנו, משפחת עידאן, וביקשתי ממנו שיתרום להוצאת הספר והוא תרם סכום הגון. אמרתי לו: יש לך משהו לבקש? הוא אמר שיש לו כמה בנות, אבל כבר שבע שנים לא נולד לו כלום, והוא רוצה בן זכר. הלכתי איתו לרב, ואמרתי לו: הוא תרם סכום גדול להוצאת ההגדה של פסח של המקובל האלוקי רבי משה עידאן, והוא רוצה ברכה לבנים. כששמע כך, פסק: 'מוכרח שהשנה יהיה לו ילד...! ואכן, לאחר שנה נולד לו בן.

"ועוד, בדידי הוה עובדא. סבלתי מכאבי רגלים, הלכתי לרופא והרופא אמר לי: יש לך שבר. עשיתי ניתוח, ואחרי הניתוח עדיין היו לי כאבים

ברגליים. הלכתי לרב ואמרתי לו: הרב, יש לי כאבים ברגליים ואני סובל, עשיתי ניתוח ולא עזר כלום. הרב אמר לי: אל תדאג, אתה תתרפא. וממש באותו יום כל הכאבים נעלמו בין רגע אחד אחרי סבל של כמה חודשים.

"עוד אספר כי בליל פטירתו של הגאון רבי משה לוי זצ"ל נודע לנו בהפתעה כי מצבו קריטי. מרן זצ"ל ביקש תיכף לבוא לבקרו, ומיד הסעתי אותו לבית החולים השרון שם היה מאושפז. כשהגענו, הרופאים הודיעו כי ישנה קריסת מערכות. רבים מתלמידיו ושומעי לקחו ישבו בפרוזדור וקראו תהילים בבכיות ובצעקות, ואילו מרן ראש הישיבה ירד לבית הכנסת שבתוך בית החולים, פתח את ארון הקודש, עמד מאחורי הפרוכת והתפלל במשך שעה ארוכה לרפואתו. בדרך חזרה אמר לי משפט מצמרר: 'אילו היינו יודעים מוקדם יותר על מצבו של הרב - היינו קורעים שערי שמים'.

"נתפלל שמשמים ישתמש מרן בכח התפלה העצום שלו ויעתיר עבור כלל עם ישראל לגאולה שלמה".

מאת: הגאון רבי אביה שמריה חדוק שליט"א

תיקון גדול

לו התלמיד אוצר בלום של חמשה חומשי תורה בע"פ, ולפעמים יצטרך לעשות לו סימנים למזכרת, וזה יועיל לו לפתח חוש הזכרון כל ימי חייו. עכד"ק. ופעם אמר לתלמידיו, אודות לימוד התנ"ך: כדאי לכם ללמוד, מדי פעם תעברו עליו. אני סיימתי את התנ"ך עשר פעמים כשהיינו מתפללים בבית הכנסת "בית אסתר המלכה" (בבנייני הישיבה תכב"ץ ע"ש הרבנית ע"ה), תוך כדי שיר השירים. הייתי מסיים לפני כולם, ובינתיים הייתי קורא תנ"ך. ושאלוהו התלמידים: הנה "תיקון קוראים" חוזרים יותר מעשר פעמים ולא זוכרים? והשיב הרב ע"ה: אם תעמוד על עצמך שלא תטעה שום טעות, זה יועיל לך לזכור ("ב סיון התש"פ, חדר הורתי ח"ה עמ' ק').

הנה כי כן מה טוב שכל אב יחנך את בנו להכין את הפרשה (כולה או מקצתה) מידי שבת בשבתו ויבחן אותם עליה (וסיפר מר בריה דרבינא רבי גדעון מאזוז יצ"ו שפעם התארחו אצל דודתם בעכו, והוא היה נער כבן י"א שנה והכין את הפרשה הדק היטב, ושכן שדר בבנין למטה בא אליו ואמר לו שהוא מאד נהנה לשמוע את קריאתו, וסיפר עוד כי התקשה מאד בהכנתה, והשיח צערו לאביו מרן זללה"ה ואמר לו הרב שהיא פרשה קלה מאד "והשקית ברגלך כגן הירק" והוא פסוק מתוך הפרשה), וכן מנהלי תלמודי התורה וראשי הישיבות די בכל אתר ואתר ראוי שיחנכו את התלמידים בצעירותם בהנהגה יקרה זו, ויראו ממנה הרבה ריוח בעתיד בעה"ו.

אחד הדברים המיוחדים שהנהיג מרן מייסד הישיבה הגה"ק איש מצליח זיע"א בייסוד הישיבה בתונס, וממשיכים כך עד היום בישיבה ובסניפיה, הוא ענין הכנת הפרשה בטעמיה ודקדוקיה ע"י התלמידים, ובסוף השבוע הרב בוחן את התלמידים פסוק פסוק (מתוך החלק בתיקון קוראים שאין בו ניקוד וטעמים), לראות אם הם קוראים כראוי או לא.

ולפני כארבעים שנה באחד מלילי ששי, עבר הגאון רבי עזרא עדס זצ"ל (רב העיר הרצליה) סמוך לישיבה והחליט לעלות ולבקר בישיבה. בהיכנסו לישיבה, מצא את הבחורים יושבים ומכינים "תיקון קוראים". ניגש למשיגיה שהיה במקום ואמר בהתפעלות "גם כשלמדנו ב"פורת יוסף" לפני כששים שנה, היינו מכינים בליל ששי "תיקון סופרים", וביום ששי הרב היה בוחן אותנו.

וכמה מעלות מיוחדות להנהגה קדושה זו:

קריאת התורה. על ידי זה יהיו התלמידים בקיאים בפרשיות התורה ובטעמיה, וכשירצו בגדלותן לקרוא בתורה בקביעות ייקל עליהם הדבר במאד, כי כבר זוכרים הם את פרשיות התורה מקטנותם, כי בגיל צעיר יותר קל לזכור מאשר בגיל מבוגר, ובייחוד זכירת מלה במלה קשה עד מאד בגיל המבוגר (שאז יותר קל לזכור רעיונות ועניינים). צא וראה כי שינון משניות בע"פ מצוי בעיקר אצל התלמידים הקטנים שבת"ת, שאז יותר קל לזכור מלה במלה. ובאמת עינינו הרואות כי רבים מבוגרי ישיבת כסא רחמים הינם קוראים בתורה בקביעות במקומות מושבותיהם בדקדוק נפלא.

דקדוק. ע"י הכנת תיקון קוראים כראוי ובחינה עליו אצל הרב, מתרגלים לדיוק בקריאה כראוי, במבטא האותיות, ובשוא נע או נח, ובהטעמת המלה מלעיל או מלרע ועוד ועוד. לא כן אצל אשר לא הורגלו מילדותם בהכנת הפרשה ובחינה אצל רבם, אזי טועים בקריאתם על ימין ועל שמאל, וגם כי זקיננו לא יסורו ממנה, ואינם מודעים לכך שהם קוראים בטעות ובשיבוש. ועדותי זו כי כאשר זכיתי ללמוד קמיה דמרן ראש הישיבה הגאון הנאמן זללה"ה בשנת התשס"ד, אזי בסוף השיעור ביום חמישי היה בוחן את התלמידים על קריאת הפרשה מתוך חומש עם טעמים, רק בכדי ללמוד את הדקדוק הנכון בקריאה בתורה.

ידיעת התורה. ע"י הכנת הפרשה מידי שבת בשבתו, קולט הנער את ידיעת תורה שבכתב, ומה תוכן כל פרשה ופרשה, מה שלולא זה - קשה מאד שיקלוט ע"י קריאת שמו"ת בעלמא.

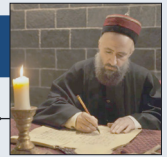
זכרון. מרן זללה"ה במבוא לס' ארים נסי עמ"ס בבא מציעא ח"א (עמ' 9) כותב כי ע"י הכנת הפרשה מתפתח חוש הזכרון, כי מכין הפרשה ויודעה וזוכרה עם נקודותיה וטעמיה בלי לדלג אף געיא אחת. ומלבד הקריאה הנכונה (מלעיל ומלרע, דגש ורפה, מפסיק ומשרת וכו'), רוכש

רוצה לזכות
להפיץ את העלון
במקום מגוריך?

צור קשר
וקבל חבילה עד הבית!

להרשמה:
050-4158562

KTR1700505152@GMAIL.COM

ועיינתי בישיביל עבדי זצ"ל [חלק ששי א"ח סימן י"ג] שזכרת. והנדונים לא שוים ודחה צדדי ההיתר שעלו לכאורה על דעת השואל. [וע"ע בשו"ת יביע אומר ח"ג א"ח סימן ב']. אבל היתה לכם תקנה קלה ופשוטה לכסותו מכל עבריו. ומצד הכתלים אין חשש, שאין עשויים בעיקרן למחיצות בית הכסא אלא לדירה, ועיין להט"ז סימן פ"ג. (מתוך תשובת מרן רבנו הגדול זצ"ל לתלמידו, נדפסה בספרו הגדול שו"ת איש מצליח ח"ב חאו"ח סימן ט' אותיות א-ב)

להלן מכתב מאוצר מכתבי מרן רבנו מייסד הישיבה הגה"ק רבנו איש מצליח זיע"א לרבו הגדול אבי הישיבה מרן רבנו מוהר"ך בעל שמחת כהן זיע"א

(עם תוספת ציונים, חלוקת קטעים, ביאורים והשלמת משפטים בין סוגריים מרובעים)
תונס, יום י"א חשוון התשט"ו
מו"ר ועט"ר יצ"ו.

אחר דרישת שלומו וטובתו, מכתבי ידי קדשו שנים כתובים כהלכתן קבלתי לנכון, [המכתב] הראשון שבו דורש על איזה כתבים [כוונתו לכתבי הקודש של מרן מוהר"ך זצ"ל שנמסרו לידי להגהה] בשק, [ואודות חידושי מגילת אסתר מכבר נמסרו לידיי הרב רבי כדיר צבאן יצ"ו [הרב הראשי לנתיבות ומח"ס זרע יעקב ב"ח, נפש חיה ושיירי הנפש] מעת שהיה רום מעלתו נר"ז פה [בתונס, לפני עלותו ארצה, ונדפסו בספרו הבהיר "תקפו של נס", ירושלים - תשי"ח, ועוד מהדורות], ו[המכתב] השני אודות המקוה.

ואני בוש מאד שלא נפנית כלל [לטפל בהם מחמת הטרדות] מבית ומחוץ, ובפרט כאשר נסע ה"ר שמעון ג'אוי יצ"ו זה ב' שבועות, קפצו הגטין היומיומיים דבר גוזמא גט בבקר וגט בערב, ומלבד בירור השמות וספיקותיהם, עוד בלבולים בכתבת הגט עצמו כי הסופר אינו רגיל ולא ידע שאין כותבין על השרטוטים, ואינו יודע לעשות הקוצין של היו"ד, וגם אינו בקי בעשיית השטין בכפל הנייר, ולפעמים עד ארבעה וחמשה פעמים עולה בידו אחד מתוקן בשטין ושוב יטעה ג"כ, ובכל פעם יחזור הסדר להקנות לבעל וכו'. מלבד הבלבולים מצד הסופרי מתא עצמם עם הבעלי דינים פעם על הכסף ופעם על הזמן ועוד ועוד, ואין בידי עכשיו לתאר ולבאר הכל. וכל הבית דין בשקט ומנוחה ורק אני אסבול, הייתי ביום וכו' [בראשית לא, מ] ובלילה תדד שינתי לרוב המחשבות פעם בזה ופעם בזה. ובצהרים [אני] יוצא [מבית הדין] באיחור ותיכף חוזר, כי כלם ממתנינים שכך גזר עליהם פלוני [כוונת רבנו לרב הראשי והראב"ד זצ"ל] עד שאבוא. וה"ר שמעון ג'אוי טרם נסעו [לארץ ישראל] אמר שבמדה ממוצעת [הוא כותב] ב' ג' גטין לחדש. אך למעשה [אנחנו כותבים גטין] לעשרות בכל שבוע, וזה דוחק, וזה רודה, וזה מרדה, וגם העדים [הממונים לחתום על הגטין מטעם הרבנות] מתפלאים איך קפצו הגטין כל כך ואומרים שזה עראי [ראה עוד בזה במבוא מנן המחבר שליט"א בשו"ת איש מצליח כרך ד' עמוד 15]. ואיך שיהיה, [מרוב העומס הנ"ל], לחפש בשק [של הכתבים מה שביקש] לא נפנית כלל.

אבל אודות המקוה דחקתי עצמי מאד, כי אי אפשר לומר ונקה. ונעזרתי בקונטרס "מקוה טהרה" שסידרתי בענין משנת התש"ז שיש בו כ"א דפים גדולים, אודות איזה ספיקות שאירעו במקוה אחד פה [בתונס], והיה לי אז פנאי לעמוד על כל פרט מראש ועד סוף [ונדפס קונטרס זה בשו"ת איש מצליח כרך א' חו"ד סימן כ"ב]. והנה רצוף בזה הנראה לע"ד ריש מלין [בקצרה, ונדפס שם בסימן כ"ז, ועיין שם בסוף התשובה], כי גם לסדר הדברים כראוי אין לי פנאי עכשיו. וסליחתו מאד אבקש, ושלומו רב, ממני תלמידו.

בענין ברכת הגומל למי שנוסע למקום מסויים ובאמצע הדרך חונה לכמה ימים בעיר אחת, ובענין אמירת דברים שבקדושה בחדר גדול שיש בו גם בית הכסא

מה שהשבתי בקצרה על כמה שאלות, מיום טו"ב כסלו, ויום ד' טבת התשל"א לידיי האברך הרד"ך [רבי דניאל כהן] יצ"ו. מרסיליא. אודות ברכת הגומל, דעת מרן בש"ע סימן רי"ט שיש לו תשלומין כל זמן שירצה. וכתב הכה"ח שם ס"ק ל"ח שכן המנהג ואין לחוש לספק ברכות נגד המנהג ע"ש. [אמר הבן, ועיין למוהר"ך בשו"ת שואל ונשאל חלק ה' הנד"מ א"ח סימן כ"ו, ובשו"ת יביע אומר ח"ג א"ח סימן ט"ז. רא"ם ס"ט]. אך מצד אחר יש להסתפק לכאורה לפי שאין מרסיליא מחוז חפצכם, רק עוברים דרך שם לארץ ישראל, וכמובא באחרונים דהולך ממקום למקום ודרך הילוכו עובר בעיירות גדולות ונח שם יום או יומים לא יברך עד שיגיע למחוז חפצו. אך הרב מאמר מרדכי כתב דשלוחי ארץ ישראל נוהגים שבכל מקום שהולכים מברכים מתוך שהם מתעכבים שם הרבה והביאו הרב כף החיים שם סק"ה, ולמד מזה מו"ר ועט"ר זצ"ל בשו"ת שמחת כהן ח"ב א"ח סימן ה' [בתשובה מיום ט"ז מנחם אב התש"י] במכל שכן נלדון דידן שיש להם צורך גדול להתעכב לעשות הבדיקות במרסיליא ע"ש. והגם דעכשיו אולי נתבטלו הבדיקות, על כל פנים אם אין כל שכן אתיא בהוא הדין, שהרי מתעכבים לפחות שנים ושלושה שבועות, ואפילו לא יתעכבו, על כל פנים הם תלויים בדעת אחרים שמא יעכבום. כן נלע"ד.

ואודות כסא של בית הכסא אשר בחדר [בבית חולים] בלי מחיצה. [השאלה היתה כי בעלותם מתונס לארץ ישראל עברו דרך מחנה עולים בצרפת, ומחשש מחלה מדבקת, הכניסו אותם ליום או יומים בחדר סגור בבית חולים, ושם יש בית הכסא, מה לעשות בתפלה ובשאר ברכות?]

אין שום היתר לקרות כנגדו, וכמעט צריך כפרה על כל התפלות והברכות שהיו שם חלילה באיסור.

חק לישראל בפורמט קטן

מתאים לתיק
הטלית ותפילין

17/12 ס"מ | כריכה קשה |
נייר מיוחד צהוב | בייבל - דק

230 ש"ח

מעשה במחשבה

כל עכבה לטובה

את הסיפור המפליא הבא, סיפר נהג מונית יהודי מלונדון:

יום אחד הוזמנתי לקחת משפחה משכונת 'סטמפורד היל' לשדה התעופה, לטיסה של חברת "פאן אמריקן" מלונדון לכיוון ארצות הברית.

בדרךנו לנמל התעופה, ארע לי מקרה לא שגרתי: אחד מגלגלי הרכב התפוצץ. עצרתי למורת רוחם של הנוסעים קצרי הרוח שמיהרו לטיסה, והחלפתי את הגלגל המפונצ'ר בגלגל רזרבה שהיה לי בתא המטען.

בהמשך הנסיעה נשמע לפתע קול פיצוץ נוסף מכיוון הגלגלים. היה זה למעלה מיכולת הסבל של הנוסעים הממהרים. ירדתי מהרכב כדי לבדוק מה קרה, ונוכחתי לראות שגלגל אחר שבק חיים דוקא עכשיו, כאשר אין בתא המטען גלגל רזרבה נוסף. ידעתי כי אין לי ברירה אחרת זולת להשאיר כאן את הרכב ה'תקוע', לפנות לתחנת דלק סמוכה, הרחוקה מהלך כעשר דקות, ולרכוש גלגל מתאים.

נוסעי הרעיפו על ראשי 'ברכות' למכביר:

"שתהיה לי בריא", נאנחה אם המשפחה, אשר איחור הטיסה הילך עליה אימים. "מדוע אינך מציין בראשית הדרך כי אין אויר בגלגליך". עוד טענות צודקות שכאלה האשימוני בכל הנעשה, אך לא היתה לי ברירה, עשיתי את הדרך לתחנת הדלק, רכשתי את הגלגל ושבת אל הרכב, כשהנוסעים שלא הצליחו לעצור מונית אחרת, מקבלים את פני בחמת זעם...

הגלגל הוחלף בחדש. פתחתי בשעטה מהירה לשדה התעופה, כאשר מאחור ומהצדדים מאיצים בי קולות חסרי סבלנות למהר ולמהר. זמן הטיסה הולך ומתקרב, התפללתי בכל לבי שנצליח להדביק את הקצב.

אלא שלפתע, נשמע במכונית צליל צורם מאד ולאחריו רסיסי זכוכית מתעופפות... הייתי המום, נראה היה לי שזה חלום. אך זו היתה מציאות, המשאית שנסעה לפנינו טעונה באבנים, עצרה בפתאומיות, וכתוצאה מכך נחתו על שמשות החלון הקדמי מטר אבנים

קטנות וניפצוה לרסיסים.

ויכוח קצר ביני לבין הנוסעים העלה פשרה, אמשיך אמנם לנסוע בשמשה מנופצת, אך אין לי מנוס מלעצור לקחת את פרטי נהג המשאית, למען אוכל לעמוד בנזק זה. חרון אפה של הנוסעת וילדיה גאה, זו סיננה מבין שיניה מתוך לחץ נפשי, כי לא אעז לבקש תשלום עבור הנסיעה. בעמקי לבי שמחתי על הדרישה הצנועה, סברתי כי עוד אצטרך לשלם להם עבור ה'מאסר' במונית...

אחר דין ודברים עם נהג המשאית, ביקש זה האחרון לראות את הנזק במו עיניו, קרב

למונית וזכה אף הוא ב'זר ברכות' שנשלפו במיוחד עבורו...

אחר עיכוב של כעשרים דקות, יצאנו שוב לדרך. אחזתי בהגה היטב, לחצתי על הדוושה וגמאתי את המרחקים. השעון נתן לי תקוה כי נספיק עדיין להגיע זמן קצר לפני הטיסה.

עקב לחץ הזמן סטיתי במכוון המנהיב המרכזי אל נתיב צדדי האסור לנסיעה בדרך כלל, ונתון רק לנסיעת רכבי חרום. עברתי על 'חוק תנועה' זה למען ריווח זמנם ולבם של פקעת העצבים שברכבי.

אודה, לא היתה זו הפעם הראשונה שעברתי על 'עבירת תנועה' זו. אך ודאי ניחשתם את ההמשך, בזאת הפעם הבהבו מולי אורות בלתי רצויים. שוטר רחב כתפיים וחמור סבר הורה לי לעצור את הרכב בשוליים, ופסע לעברי. בניד אצבע סימן לי לצאת ולתת דין וחשבון על מעשי בשולי הכביש.

השמשה המנופצת, התסיסה שברכב, ההצטדקויות שבפי - כל אלה לא שינו את סבר פניו הנוקשה, כפי שלא הצרו את רוחב כתפיו.

התחננתי בפניו כי יואיל לשחררני לשעה קלה עד שאביא סוף את נוסעי ליעדם, הסכמתי להשאיר בידיו את תעודותי וכל כספי, אך דברי נפלו על אוזן אטומה. עשר דקות יקרות ירדו לטמיון, שבת אל הרכב והתנעתי בפעם החמישית לנסיעה זו. הקיטור שמאחורי כמעט ופסק, הנוסעים כבר התייאשו מלהגיע לטיסה, מהלחישות הכבויות הבנתי כי מצויים הם כבר בשלב שלאחר יאוש...

סוף כל סוף הגענו לנמל התעופה. השעון הורה על כך שהמטוס בו אמורים היו נוסעי לטוס, המריא זה עתה. בתנועות רשלניות וכבדות פנו ללא אומר, להוציא את חבילותיהם מהרכב. אצתי לסדר להם מקום במטוס של חברת 'בריטיש ארווייס' שהתעתד להמריא לארצות הברית כעבור שעה. הצלחתי בס"ד לסדר זאת על ידי פרוטקציה שהפעלתי, דרך חבר שעבד בחברה זו.

הודעתי להם על הטיסה החילופית כשעיני נעוצות בקרקע, וברחתי משם כל עוד רוחי בי מבלי לקבל פרוטה על נסיעה זו. נשמתי לרווחה כשמצאתי את עצמי לאחר פרשייה מוזרה זו: התפוצצות גלגל אחר גלגל, התנפצות שימשה בנסיבות כה נדירות, קבלת דו"ח, וכל זה בנסיעה תמימה אחת. תפקידים רבים היו לפניי בטיפול במכונית הפצועה, קיוויתי שיומי יסתיים בכי טוב.

בדרכי חזרה ל'סטמפורד היל', פתחתי את הרדיו, ונרעשתי כולי לשמוע את קריין החדשות מודיע בקול רועד על נפילת המטוס בו היו אמורים נוסעי לטוס.

ראשי הסתחרר וידי רעדו.

"רבונו של עולם", זעקתי. "מה גדלו מעשיך ה', מה מאד עמקו מחשבותיך... גרוני נחנק מדמעות, לא ידעתי את נפשי. נוכחתי לראות עין בעין בהנהגה המופלאה של ה' יתברך אשר גזר את דינה של משפחה זו לחיים, ומה שהיה נראה בעיניהם רע גמור למעשה הציל את חייהם. (ע"פ הספר "נפלאותיו לבני אדם")."

גילוח זקן לצורך שידוכין והתפשרות על פאה נכרית

בס"ד, בני ברק, יום י"ט בסיון התשמ"ו
לכבוד היקר ר' משה אטיאס הי"ו
אשקלון.
שלום וברכה!

מאשר קבלת מכתבך מיום ערב חג השבועות אודות בחור שמצא שידוך טוב מכל הבחינות רק שהיא אינה מסכימה לבחור עם זקן וכו'. אם הבחור לומד בישיבה או בכלל ויש חשש שהורדת הזקן תגרום קלקול גם ליתר הבחורים ביראת שמים וכדומה, יתייעץ עם ראש הישיבה או עם ראש הכולל, וכאשר יפסוק לו כן יעשה. ואם הוא נהנה מיגיעו ומקדיש עתים לתורה, יש לבדוק קודם כל אם הבחורה מושרשת היטב ביראת שמים אלא שבאה ממשפחות או מעדות שאין רגילים לגדל זקן, שאם לא כן יש לחוש שהיום תגיד כך, ומחר תגיד טלויזיא ווידיאו, ומחר גילוי שער וחוסר צניעות, ולמחר חינוך הילדים בבית ספר חפשי או פושר (כקדירה דבי שותפי לא חמימא ולא קרירא), שכך דרכו של יצה"ר היום אומר לו כך וכו'. אבל אם הבחורה יראת שמים באמת וניסה להשפיע עליה שתסכים גם לזקן מודרני (מה שקוראים "זקן צרפתי" או אנגלי) והיא נחושה בדעתה, אפשר להוריד הזקן ע"י התרה עם פתח וחרטה על שלא אמר בל"ן כשהתחיל לנהוג, ויקבל על עצמו לשקוד יותר בלימוד התורה וביראת שמים, שלא יהא מזה פתח לאותו שנאמר בו "לפתח חטאת רובץ".
ובענין הפאה נכרית שרוצה ללכת דוקא בפאה ולא במטפחת, יש לדבר אתה שלפחות תשים כיוסי על הפאה, שיגלה רק אצבע או שתי אצבעות מהצדדין. ואם היא עקשנית בזה, יש לבטל השידוך, כי מדינא דין פאה נכרית כדין שערות הראש¹. ורק אם כבר נשואים טרח הגרע"י (שליט"א) (בהשמטות ליבי"א ח"ה עמוד שנב) למצוא צדדים וקולות שלא לסתור בניינו ח"ו לגרשה כעוברת על דת. אבל לכתחילה לקחת אותה אין להתיר. וידע שהכל נסיון מן השמים, ויזמינו לו אחרת הטובה ממנה. וש"ר [ושלום רב]. נאמ"ן ס"ט.

בש"ו.
ובענין הייחוד רצוף בזה מכתב קצר לראש הישיבה שליט"א.
בברכת מועדים לשמחה וכל טוב.
נאמ"ן ס"ט.

בענין חדר יחוד

בס"ד, בני ברק, יום א' אדר שני התשנ"ז
לכבוד מר אביו של הבחור א. ט. הי"ו, מושב תלמים
שלום וברכה אם כי לא ידעתי אכנהו!

בענין יחוד אחר שבע ברכות - דעתי ידועה ומפורסמת שאין למנהג זה גם אצל האשכנזים (וכ"ש אצל הספרדים) לא שורש ולא ענף. וכן מוכח מדברי הר"ן ור' יהודה אלחריזי ומהרי"ל ותלמיד הרמ"א והכנה"ג והחתם סופר והגאון ר' יוסף חיים זצ"ל ועוד ועוד⁴. וכן שאלתי את הרה"ג ר' יוסף טולידאנו (שליט"א) על מנהג אביו הגאון ר' ברוך טולידאנו זצ"ל (שישיבת "אור ברוך" קרואה על שמו), ואמר שלא נהגו בייחוד כלל. וכן שאלתי על מנהג סבא קדישא ר' ישראל אבוחצירה זצ"ל, ואמר לי שהתבטא בחריפות רבה נגד מנהג זה, ואמר על מי שמנהיג אותו "כחן מחורק" רחמנא ליצלן. וכבר היה מעשה בתלמיד ישיבת אור ברוך, והגיעו לפשרה (אבי החתן עם ראש הישיבה) שיעשו יחוד **לאחר גמר הסעודה** בשני עדים. כי אם יעשו יחוד מיד אחר שבע ברכות, צריכה הכלה לכסות את ראשה במטפחת, מה שלא יתכן מפני כמה טעמים כמובן.
לכן לדעתי תנסה לדבר עם ראש הישיבה הרה"ג ר' גבריאל טולידאנו (גר"ו). ואם הסכים לפשרה הנ"ל, הנה מה טוב. ואם לא הסכים ועומד על דעתו לעשות יחוד מיד אחרי ז' ברכות - אל תגרום צער לבנך החתן הי"ו, ותופיע ותשתתף בשמחתו, כי גדול השלום ששמו של הקב"ה נקרא שלום כידוע.
בברכת מזל טוב והצלחה רבה
נאמ"ן ס"ט
הרשות בידך להראות מכתבי זה לכל אשר תחפוץ⁵.

בענייני נישואין ועוד

בס"ד, בני ברק, יום י"ג בתשרי התשמ"ח
לכבוד ר' א. ל. נ"י, מושב תלמי אליהו ד.ג. הנגב
שלום וברכה!

קבלתי מכתבו היום ואשיבהו בקצרה. לענין חתונה בחודש חשוון, אין שום חשש, ובפרט כשה ידחה לחדשיים או יותר, וכבודו הגיע לגיל עשרים. בענין הדרכת הבית, מקרוב יצא ספר "נישואין של אושר", ויש בו הכל וכדאי לרוכשו ולעיין בו. ובענין שבע הברכות, אצלנו נהגו לברך בכל מקום ולא רק בבית החתן, ויש כמה טעמים לזה (ראה בספר נפש חיה למהרכ"ץ שליט"א), רק בירושלים אסור לשנות המנהג כפי עדות הגר"ע יוסף (שליט"א), ולקנות את הבית בקניית סודר, כמדומה שאמרו בשם הרב"צ אבא שאול (שליט"א) שזה מועיל, ויש לברר מפי תלמידיו בירושלים ת"י².
ובענין קריאת שם השם, אל תשנה ממנהג אבותינו, ולא תטוש תורת אמן. וגאון הדור בגמרא לחוד, ובדקדוק ומסורת לחוד. ותדע נאמנה שהרמב"ם והרי"ף ורד"ק ורש"י והרא"ש והר"ן ביטאו הקמץ בשם הוי"ה כמבטאנו³. ואל תחוש לשום אדם. לענין נוסח הקדושה, כשאתה מתפלל בלחש תאמר נקדישך כנוסחתנו. ופסוקי ק"ק וכו' תענה עם כל הצבור

הסכמה לספר "דבר ה'" על איסור פאה נכרית

בס"ד, בני ברק, יום ל"ב למטמוני"ם טו"ב באייר שנת אַבְד פאה נכרית (התשס"ח) לפ"ג
ראיתי כמה דפים מספר יקר על איסור פאה נכרית לשנואות, מאת האברך כמדברו השקדן בתורה הרה"ג ר' יהודה נסיר שליט"א מעיה"ק נתיבות. אשר בירר וליבן ואסף דעות הפוסקים כעמיר גורנה, שרובם ככלם אוסרים את הפאה, וכבר כתב בשו"ת קנין תורה להרה"ג ר' אברהם דוד הורוויץ, שאם נרשום את כל הפוסקים האוסרים את ה"שייטל" (בגמ' שטן) יכלה הספר והמה לא יכלו. כן ידוע שלפני מאה שנה בירושלים, גם האשכנזיות הלכו כולן בכיוונו ראש, וכשהגיעה רבנית אחת מחו"ל עם פאה נכרית ראו אותה כפורצת גדר ח"ו. גם יש ספר תמונות של משפחות יהודיות באשכנז ובפולין שציירו ציירים גויים, ובכולן הנשים בכיוונו ראש. ובזמננו שהפאות עשויות במומחיות רבה ונראות כשיער ממש, אין מי שמתיר בזה, והמתירין בימינו עתידיים ליתן את הדין.
לכן בואו ונחזיק טובה למחבר שליט"א (בוגר ישיבתנו לשעבר) שזיכנו בחיבור יקר זה. וכל אשה שתשמע לדברי חכמים ותלך בכיוונו ראש כדת וכדין, ברכות שמים יחולו על ראשה ועל ראש בני משפחתה, בבריות איתנה והצלחה רבה עושר ואושר וכל טוב, אמן.
נאמ"ן ס"ט

1. א"ה. ועיין בשו"ת בית נאמן ח"ב (חאה"ע סי' כ"ג). הראל זנוורי הי"ו.
2. א"ה. ועיין בשו"ת בית נאמן ח"א (עמוד תמא). הנ"ל.
3. א"ה. עיין בספר קובץ מאמרים ח"ב במאמר על מבטא האותיות. הנ"ל.
4. א"ה. ועיין בשו"ת בית נאמן ח"ב (חאה"ע סי' ה'). עש"ב. הנ"ל.
5. שוב קבלתי מכתב מהבחור הנ"ל ביום ט' אדר ב' התשנ"ז שמודה מאד על מכתבי ועל מהירות התגובה וכו' וכו'. נאמ"ן ס"ט.

מהנעשה והנשמע

תיעוד וסיקור מהמתרחש בעולם התורה ובקהילות הקודש

קרדיט צילומים: מושיק | ישיבת כסא רחמים | אלחי טל | עובדיה חדוק | י.מ.

דרשת שבת שובה המרכזית | ראשונים לציון הנה הגם

כפי המסורת שהיתה עוד בחייו של מרן ראש הישיבה רבנו הגדול זצוק"ל, התקיימה דרשת שבת שובה המרכזית מהיכלה של ישיבת 'כסא רחמים', ושודרה לכל רחבי הארץ והעולם.

להיכלה של הישיבה הגיעו מרנן הראשונים לציון הגאון הגדול רבי שלמה משה עמאר והגאון הגדול רבי דוד יוסף יחד עם מורנו ראש הישיבה הגאון הגדול הרב צמח מאזוז לשיעור מיוחד ואמירת סליחות, ששודרו בשידור חי ברדיו 'קול ברמה' וכן הועברו בכלי התקשורת.

הראשונים לציון יחד עם ראש הישיבה הגר"צ מאזוז, חיזקו את הציבור בענייני ובהלכות תשובה ודיברו בגדלותו של מרן ראש הישיבה הגר"מ מאזוז זצ"ל שהשנה לראשונה נפקד מקומו.

יום אָדיר בְּיַמי שָׁנָה | כך עבר יום הכיפורים בישיבתנו 'כסא רחמים'

תפילות יום הכיפורים התקיימו בהיכלה של ישיבת 'כסא רחמים' בראשות מורנו ראש הישיבה הרב צמח מאזוז שליט"א. המונים מבוגריה של הישיבה הגיעו מכל רחבי הארץ להסתופף בצילה של הישיבה ביום הקדוש בשנה.

עם פתיחתו של היום הקדוש, כהוראתו של אחיו - מרן ראש הישיבה רבנו הגדול זצוק"ל אשתקד, קודם תפילת 'כל נדרי' העתיר הגר"צ בתפילה עבור החטופים בשבי חמאס שָׁם שָׁם. על החיים שישבו במהרה לביתם בריאים ושלמים, והחללים שיוחזרו גופותיהם לקבר ישראל.

קודם הפיוט 'לך אלי תשוקתי' הזכיר הגאון הרב צמח כי פיוט זה ביקש מרן ראש הישיבה זצ"ל לאומרו השנה בהלווייתו, וציין כי באמירתו יש לשים לב למילות ולכיוון בוידוי. לאחר מכן מחר הגר"צ את 'ברכת השנה'.

בהוצאת ספר 'כל נדרי', כיבד הרב צמח בישיבה הקטנה את הבחורים המתחייבים לקבל על עצמם שלא להפסיק בדברים בטלים בסדרי א' וב' עד לסוף זמן חורף השנה. ובישיבה הגדולה לאלו המקבלים על עצמם סך מסוים של דפי גמרא. באמירת תפילת 'כל נדרי' לפני התיבה עברו המשגיח הגר"מ סגרון, הגר"נ מאזוז והגר"ר מאזוז מרמ"י הישיבה.

קטע מרטיט נרשם השנה עת ערך הגאון הרב צמח לאחר 'כל נדרי' את ההשכבות לגדולי וחכמי ישראל כפי המנהג, והזכיר לראשונה השנה בתוכם את אחיו ראש הישיבה זצ"ל כאשר קולו נשנק מבכי ודמע. בתפילת ערבית עבר לפני התיבה הגאון רבי עובדיה מאזוז, בנו של הגר"צ ומרמ"י הישיבה. בסיום תפילת ערבית עברו המוני תלמידי ובוגרי הישיבה לברכת 'גמר חתימה טובה' כנהוג.

פתיחת ההיכל של הפרנסה אשר נמכרת בכל תפילה בימים הנוראים בדפי גמרא, הגיע בסך הכול בכל תפילות יום הכיפורים למספר שיא של למעלה מ-30 אלף דף!

בכל לבי דרשתי קרבתי | מסע הקודש של תלמידי ישיבת "דרכי העיון"

תלמידי 'דרכי העיון' אצל הרב עמאר

הלילה עוד ארוך לפניהם, השעה שלש לפנות בוקר, שבוע בטרם יום הדין, וההכנות בעיצומם, וברחוב הרב פרדו, בפתח היכל התורה "דרכי העיון", שני אוטובוסים עוצרים. בחורים בוגרים עם צעירים מהישיבה והמכינה עם עינים יוקדות, עולים לאוטובוסים בזה אחר זה. המיית הלב מתגברת על רעש המנוע, נוסעים הם ליום של קדושה וטהרה. רטט של קדושה חולף בגבם בעת שנכנסים הם אל מקום אשר לא זזה שכינה ממנו, הכותל המערבי.

קול מנסר את החלל, קול עז ואז נשבר מבקש הוא בתחנונים, ושוב עולה הוא בחוזקה. ראש הישיבה והמכינה הרה"ג ר' מרדכי מאזוז שליט"א עומד שם ומוביל את התלמידים, כשהם מחרים אחריו בעוז והתעוררות. בשעה זו הטמפרטורה בכותל מתקרבת לספרות הקטנות, אך סביבם אש להבת שלהבת. כולם יחד ממליכים את מי שאמר והיה העולם, "ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' לעולם ועד".

הגרונות ניחרים אך אף אחד לא עוצר, הלב זועק יותר חזק. מיד לאחר שסיימו את הסליחות, בהתרוממות נפש עצומה, החלה ההתארגנות לתפלת שחרית בנץ החמה. ובין הבחורים עוברת רוח תזזית, יש חלון של כמה דקות עד שמתחילים את התפילה. הם פורשים כל אחד לפינתו, צמודים אל הכותל, ספר תהילים ביד או תפילה בעל פה. דמעות זולגות בורחות בלי רשות, אומנם בחור בוגר לא בוכה, אבל מול אבא מי מתבייש. "וגם את דמעתם שימה בנאדך".

לאחר התפלה מזדרזים כולם, יש לנו פגישה מיוחדת בבית מדרשו של גדול הדור. מיד שמו פעמיהם להיכלו של רבנו הגדול מרן הראשון לציון ורבה הראשי של ירושלים מורנו ורבנו גאון ישראל הרב שלמה משה עמאר שליט"א. מרן שליט"א כבר ממתין לתלמידים, בסיום תפלתו. עם הכנסם מביע הרב את קורת רוחו מהתלמידים היקרים אשר יראת שמים ניכרת על פניהם. והרעיף עליהם טללי תחיה בדברי חיזוק על חובת חשבון הנפש לקראת יום הדין, בדבריו הזכיר הרב בגעגועים את ידידו הגדול מרן גאון הדורות אור העולם רבנו הגדול ראש הישיבה זצוקללה"ה אשר אנחנו בס"ד צועדים בגאון בדרכו, בדרכי העיון. וחייבים אנחנו דווקא עכשיו לאחר פטירתו להמשיך את דרכו עוד יותר, ולהאיר את העולם. לאחר מכן בירך רבנו את צוות הישיבה ורבניה שיזכו לגדל את כל התלמידים בדרכו של מרן זצ"ל. וחתם בברכת כתיבה וחתימה טובה, ושנה טובה ומבורכת.

באהבתו הגדולה לתלמידים פתח מרן שליט"א את אוצרותיו בפני התלמידים, והעניק לכל אחד מהם שי מיוחד, חלק אחד מספרו הגדול שו"ת שמע

שלמה, כשהוא מעודד לכתוב גם את ביכורי כתיבתם, אשר לימים בעזרת ה' יצאו לספרים עבי כרס אשר יאירו עיני חכמים. האוטובוסים ממריאים, כי ביום הזה לא נוסעים אלא ממריאים לפסגות רוחניות. ועכשיו אל ציונו הקדוש של **מרן מופת הדור נשיא הישיבה רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל**. גם כאשר חולפות השנים ואנחנו כבר כמעט ששים עשרה שנה מבלעדי אורו הגדול, חיים וזוכרים את יוסף ולא שוכחים. אף מצעירי התלמידים אשר בזמן פטירתו של מרן היו בני שנה או יותר מתרפקים על קברו, ומבקשים ממרן שיעתיר בעדם שיזכו לעוד מתיקות בתורה, עוד קרבת ה'. משם ממשיכים לציונו הקדוש של פוסק הדור **מרן הגאון האדיר חכם בן ציון אבא שאול זצוק"ל** ועוד מגדולי ישראל הטמונים שם, ומעתירים לשנת עלייה ושגשוג בעבודת ה'.

המסע לא הסתיים, ולהפתעת התלמידים הם זוכים לשיחה מיוחדת נוספת, כאשר הם מגיעים להיכל הישיבה המפורסמת **"יקירי ירושלים"** ושם מקבל אותם בבית מדרשו במאור פנים ממרומי גילו **ראש הישיבה הגאון הגדול המפורסם הרב יהודה כהן שליט"א**, אט אט נכנסים התלמידים, דמותו המאירה של הרב נראתה בדרך, כולם עומדים, מצפים ומחכים. הרב מתחיל את השיחה ומדגיש שיש שני נושאים מרכזיים שצריכים להתחזק בהם בחורים צעירים, והם שמירת העינים ושמירת הזמן, ותיבל דבריו ברעיונות נפלאים וזכרונות מגדולי ישראל שהכיר בצעירותו, ובין היתר סיפר שזכור הוא לפני מעל ששים שנה שהיה רואה את רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל הולך ברחוב, ותמיד יש לו גמרא פתוחה בידיו גם בלכתו בדרך! הגאון הרחיב על חשיבות הזמן, והדגיש כי לכל דבר יש אפשרות לחזור בתשובה ולהחזיר את הגלגל, אך את הדקות שהתבזבזו אין אפשרות להחזיר. מי שבזבז דקה הלכה ממנו ולא תשוב יותר, מזהיר הרב. אבל בטוחני שבישיבה כזו, בוודאי ובוודאי כל עתותיכם מנוצלות, מי שעדיין לא מנצל את כל זמנו יש לכם רבנים טובים, תוכלו להתייעץ איתם, איך וכיצד לנצל את הזמן בצורה המיטבית. וחתם הרב את דבריו בברכת שנה טובה ומבורכת.

תם ולא נשלם, המסע תם כולם כבר בישיבה, אך המסע בלב לא נשלם, השקידה בהיכל התורה "דרכי העיון" מתעצמת בס"ד, העטים חורטים על הדפים חידושים, סיכומים ועוד הגיגים, ביתר שאת ויתר עז, הרמ"ם מדווחים על עומס חיובי, כאשר כל אחד רוצה להביא מפרי עטו, לבדיקה והגהה.

וגם בתחום מבחני הבקאות במכון "מאירים עולם" ע"ש רבנו הקדוש הכ"מ, נרשמת התעוררות גדולה, כאשר אנחנו מדברים עם **הגאון הרב אריאל צברי שליט"א** ר"מ בישיבה והבוחן במסכתות מהצד (מסכתות שלמות אשר נלמדות בזמנו האישי והפרטי של כל בחור ובחור) אומר לנו הרב בחיך מרוצה כי כבר הספיק לבחון במהלך החודש הראשון של השנה מאות דפים בע"פ, כאשר בשנתיים האחרונות בלבד נבחנו מעל מאה ועשרים מסכתות בע"פ, כאשר כל מסיים זוכה להכרזה מיוחדת בהיכל ביהמ"ד מראש הישיבה שליט"א, וריקוד מרגש אחר התפלה וסעודת סיום מפנקת, מלבד המענקים הגדולים בסוף שנה.

אין ספק, מסכם **ראש הישיבה** בהיכל הישיבה כמה ימים לאחר מכן, המטען הרוחני שהשגנו בנסיעה זו לא יסולא בפז, אשרינו שזכינו. ובוודאי שעם זה ניגשים אנו לימי ר"ה הקדושים ויהי"פ שייעשו אי"ה בהיכל הישיבה בהתעוררות ושמחה עצומה מתוך דביקות בה' וקבלות נפלאות של קניית עליות ומצוות במסכתות גמ' בע"פ, ומאות שעות תענית דיבור בזמן חורף הקרוב, אשרי עין ראתה כל אלה!

מראות החת

בלימוד בסוכה

בסוכה עם חברי עיריית בני ברק

במוצאי יום הכיפורים

בשמחת בית השואבה והקבלת פני הגר"ן בן שמעון

במעמד הקבלת פני רבו אצל מרן הראש"ל הגרש"מ עמאר

בדרשה ב"ילדי שניא ויעקב" אשדוד

באזכרת רבי אלטר מאזוז

בבחירת אתרוג

בשמחת בית השואבה באשדוד

ניחום אבלים אצל ר' יוסף חי חורי איש סודו של מרן רה"י זצ"ל וי"ר העמותה בישיבתנו על פטירת רעייתו ז"ל

באזכרת רבי אלטר מאזוז

באזכרה לנרצחי שמחת תורה תשפ"ד

מורנו הגאון הגדול
הרב צמח מאזוז שליט"א
 ראש ישיבת "כסא רחמים"

"ובודאי תתברכו מפי עליון בברכה המשולשת.
 עושר ואושר וכבוד, בריאות איתנה ונהורא מעליא,
 בנים ובני בנים צדיקים ועשירים"

ההגלה הגדולה על:

72,000
 ש"ח

ועוד עשרות
 הגרלות בונוס למקדימים

האירוע הגדול

הילולת הצדיקים

יום שני י"ב חשוון (3/11 למנינים)
 אולמי "אחוזת דניאל" נתיבות

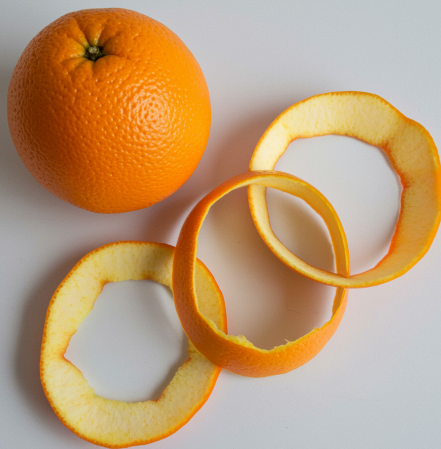

השנה! משלימים את הבית של מרן בדרום!!!

לרכישת חבילת כרטיסים חייגו 2260*

קלפות

נועדו כדי להגן על הפרי שלא ייזק. יש קלפות הנאכלות יחד עם הפרי, ויש קלפות שראויות לאכילה על ידי בשול (כמו קלפות של פרות הדר). הקלפות עשירות מאוד בסיבים תזונתיים וגם בוויטמינים ובמינרלים, ומסיעות מאוד לפעילות מערכת העיכול. הסיבים אשר בקלפה תורמים לשבע ארוך ובכך עשויים למנע השמנה.

מכל מלמדי השכלתי

גִּשְׁמִים

ההולך בדרך ואין בידו מטרף - אם יש גשם חזק, ימתין קמעא, ותוף מספר דקות לפסק הגשם, ואילו אם יורדות טיפות, ימשיך ולא ימתין, שכן גשם חזק אינו יורד למשך זמן רב אלא לפסקים, ואילו טפטוף קל, יכול לרדת במשך מספר שעות ללא הפסקה.

כהן הצרות הנחזות על עם ישראל, אם חלשות הן, יכולות להמשך זמן רב עד שיבוא משיח, אך אם הן ניתכות במכות תכופות וקשות, אות הוא כי הגאולה קרובה מתמיד. וזהו שאמר הנביא בסנהדרין (צ"ח ע"א) "אמר רבי יוחנן אם ראתה דור שצרות רבות באות עליו כנהר, חכה לו" (הגאון מוילנא זצ"ל)

האנרגיה המפעילה את העולם

האם פעם שאלנו את עצמנו את השאלה הפשוטה: מדוע בכלל קם והיה העולם?

לפי דברי רבותינו, כל העולמות והרקיעים, המלאכים וגו' עדו, כדור הארץ וכל הנבראים הממלאים אותו, הכל נברא בשביל דבר אחד - התורה ולומדיה! אין שום סבה אחרת! אמרת העולם חיים בזכותנו ובשבילנו, בכדי שכל אחד ואחד מאתנו ישב ויעסק בתורה - זה הכל! אכן כן, אלולי התורה, העולם היה מיתר, ולא היה צורך בכלל בבריאתו.

אשר על כן, כשברא הקב"ה את עולמו, חקק בו חק נוסף, כעין הערת אזהרה, המתנה את קיום העולם בכך שבני ישראל יקבלו את התורה וילמדו בה, כפי שזעק הנביא ירמיה בשם ה': "אם לא בריתי יומם ולילה - חקות שמים וארץ לא שמתיו" (ירמיה לג, כה). כלומר, אם לא תהיה בריתי (תורת) בפיהם ותלמדו בה יומם ולילה, אזי חקות שמים וארץ ישובו למצב של תהו ובהו, קאלו לא שמתיו.

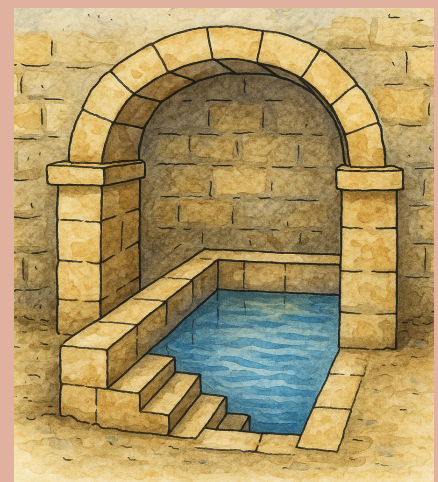

לפי זה, היה אומר הגאון רבי משה לוי זצ"ל, אם ישנה מציאות כזו, שברגע מסוים בכל העולם כולו, יש רק יהודי אחד שעוסק בתורה, הרי ששכרו של אותו יהודי (על אותו רגע שהוא לומד), יהיה כשל מי שהציל את כל אלו שחיים עכשו בעולם ואת כל אלו העתידים להולד!

הידעת?

המקוה העתיק ביותר

המקוה בו טבל לפני 2000 שנה רבי ישמעאל כהן גדול, בעיר דוד בירושלים. במקוה זה טהר רבי ישמעאל עצמו, והזכיר את ה' בסלודין. מקומו של המקוה, ידוע היה גם לעולי הרגל המעטים שבאו לירושלים וכתבו ספרי מסעות. בספר "זכרון ירושלים" למשל, מציין: "בראש המעון יש טבילה מקוה גדולה ועמקה, וקורין אותה טבילה של רבי ישמעאל כהן גדול". ואלו בספר "שערי ירושלים" מספר ש"קרוב לשם יש מערה אחת, יורדים בה מדרגות מלאות מים זכים, וקבליה שהיא טבילה של רבי ישמעאל כהן גדול. וכל פעם כשאנו חוזרים מבית החיים אנו טובלים בו, והמים קרים הם מאוד, והם סגלה לכאב עינים. גדוק ומנסה. ואף הגויים טובלים בה לרפואה".

דמעה של אמה

משפחה עם תשעה ילדים חיו בשמחה, פרנסתם מצויה. אמנם לא נהגו מנהגי עשירות, אך אביהם לא חסך מהם, ונתן להם כל צרכם בריוח.

הילדים גדלו ב"ה", כולם עובדי ה', ת"ח, אך אחד מהם לבו נטה אחר המסחר והעסקים, ועם נישואיו החליט לטוס לחו"ל ולפתוח עסק. הוריו לא עצרו בעדו, סוף סוף הוא אדם לעצמו. ואכן, נסע לחו"ל, פתח עסק והצליח מעל למשוער, ובכל זאת שמר אמונים לתורה ולמצוות, היה ירא שמים ושמר על קשר משפחתי עד כמה שניתן.

עד... עד שאביו הזדקן וחלה, ויום אחד הודיעו לו שיזדרז להגיע לבקרו, פן יהיה מאוחר.

הבן לא השתהה כלל, ארז מעט חפצים אישיים ועלה על הטיסה הראשונה, ואכן פגש את אביו מיוסר שוכב על ערש דווי, ולצער כולם תוך שעות ספורות עבר לעולם שכולו טוב ונפטר בשיבה טובה.

עברו ימי השבעה, ולאחר מספר ימים הבן תכנן לחזור לארצו ולעסקיו. והנה מזמין אותו עורך דין ידוע ומוכר, לשיחה אישית, חשובה מאד כדבריו. הבן הגיע תוהו, אם בענין הירושה, מדוע הוא מוזמן לבד? ואם בענין אחר - מהו? הוא לא היה צריך זמן רב לחשוב, כי מיד פנה אליו העו"ד ואמר לו, כי בצוואה של אביו, מותנה חלקו בירושה בשובו ארצה בקביעות!

הבן, קיבל הלם ראשוני, אפילו מעט כעס עלה בלבו, האם חשב אביו על כל הצדדים? האם יודע הוא כמה קשה לסגור עסק מצליח ולעזוב ארץ? ומה עם כל ההפסדים? למה? מדוע? איך? עלו וצפו השאלות בכאב חד.

אך העו"ד הרגיע אותו ואמר, אביך חשב על הכל, ונתן לך שנה שלמה להחליט, להתארגן, לסגור עסקים, לנסות לפתוח שוב בארץ, להכל יש לך זמן, חשוב באורך רוח ובסבלנות ולא תפסיד!!!

הבן שמע ויצא, אמנם שנה זהו זמן ניכר, אך בכל זאת הרגיש רע, למה לסגור, האם בשביל אמא, הרי יש פה עוד 8 אחים, ואם בשביל מצות יישוב הארץ, מדוע לא העירו לו עד עכשיו?

כך הגיע לבית אמו, נכנס זעוף פנים ושאל: אמא למה? האם שידעה על הפגישה והיתה שותפה גם לנכתב בצוואה, הבינה מיד את השאלה, אך הבן שלא ידע המשיך בטרזניה: למה אבא עשה לי את זה? למה לקלקל לי? הרי אני עובד ה', ותוך כדי דיבורו, פתאום אמר, בעצם כמה כסף כבר יכול להיות לאבא ועוד לחלק ל-9, נו... נו... אולי פשוט כדאי לי לוותר, מה כבר... ותוך כדי דיבור הוא שם לב שדמעה אחר דמעה נושרת מעיניה של אמו, עד שהדמעות הפכו לאשד נובע. מה קרה אמא, נזעק, הרגעני נא, סליחה, בואי שתי... ובלבו חשב הזכרתי לה את אבא, הפצע עוד טרי, ואולי כואב לה שאני כועס. אמא, ניסה להרגיע אותה שוב, הרגעני, אלך לישון ואחשוב על הכל שוב.

הוא פנה לחדרו, כמובן לאחר שראה שהיא נרגעת קמעא, וניסה לארגן את מחשבותיו, ולהזכר מתי בדיוק אמא התחילה לבכות, הרי בהתחלה, ישבה, הקשיבה ושתקה.

כן הוא נזכר, זה היה כן בדיוק כשאמר: "מה כבר חלקי בירושה, מה כבר שווה לי?", כן, הוא בטוח, זה גרם לה את הבכי! ומה כל כך מצער, הרי כולם יודעים שאבא עמל לפרנסתו בלימוד תלמידים, היה ת"ח, דאג תמיד שיהיה הכל בשפע, אך מכאן ועד הירושה, מה כבר יכול להיות לו: מניות? קרקעות? אבא היה רחוק מכך לגמרי, אז מה כ"כ הכאיב לאמא, אולי זלזול? אולי היא זקוקה לו? הוא חייב לברר, כך החליט, ונדרס מתוך מחשבות.

בבוקר לאחר תפילת שחרית ולימוד, ניגש לארוחת הבוקר שהכינה לו אמו, הוא היה אחוז שרעפים, כל הלילה בקושי נרדם, הוא היפך בדעתו מכאן ולכאן, מה כדאי? ומה צריך? והאם שווה? ואולי יש דברים שאינו יודע?

הוא החליט להתקשר לאשתו ולהתייעץ איתה. גם היא היתה בתדהמה, אך בחכמת נשים ובתבונה, כיוונה אותו להבין שיש דברים בגו, וכדאי שינסה לגשש אצל אמו, מה וכמה? אבל אמו החכמה, היתה נחושה בדעתה שאין לה האפשרות, ולא מן היושר, להעביר שום מידע לפני החלטתו האישית.

עברה עוד יממה, ואחרי חבוטי נפש רבים, ובדיקת השטח בענף העסק שלו בארץ וכו', הגיע לכלל החלטה, והלך לערוך את החוזה עם העורך דין. אכן, הוא החליט לשוב ארצה, ועל כן יש לעכב את חלוקת הירושה.

לאחר ההחלטה הסופית, קראה לו אמו, ועמו כל אחיו, ואמרה להם, עכשיו אספר לכם את הסוד הכמוס עמדי, ותדעו ערכה של תורה וערכו של אביכם!

הם שמו אזנם כאפרכסת, והאם החלה בסיפורה: אכן כפי שאתם יודעים, חיכינו אבא ואני למעלה מעשר שנים לילד שיפיג את השממה, שיתן לחיינו אור, וישבור את הדממה, אך כל מה שעשינו לא הועיל, לא רופאים, לא חסדים ולא צדקות, גם לא התפללות והברכות, היינו ממש אובדי עצות.

אתם מעולם לא ידעתם, אבל אביכם היה אז סוחר גדול מוצלח ביותר, וצבר ממון רב, הוא היה ממש מיליונר, על אף שלא ויתר אף פעם על קביעות לימוד ותפלה, אך מה שווה כל הכסף בלי ילדים?! ויום אחד לאחר 11 שנים כאובות ומיוסרות בא אלי ואמר לי: רעייתי, החלטתי

לנדור שאם נזכה לילד, אקדיש כל חיי ללימוד התורה, אסגור כל עסקי, ועסקי היחיד יהיה תורה, תורה, תורה, התסכימי?

ואני פרצתי בבכי, מה לי כסף, מה לי זהב, אני רוצה לחבוק בן בזרועותיי, הלואי!!!

אך יצא הנדר מפיו, וזכות התורה הקדושה פעלה את פעולתה, תוך חודש נפקדתי, ואבא **אכן עזב הכל!!!** הפקיד את כל כספו אצל אדם נאמן, ביטח מה שצריך ואמר לי נחיה במה שיש, כמו שצריך יהודי לחיות, ולואי שנזכה לבנים ת"ח, ונוכל להנות אותם מנכסינו.

וכאן פנתה לבנה העסקן ואמרה: עכשיו אולי תבין, מדוע התחלתי לבכות, כשאמרת מה כבר יש לי מהירושה של אבא, ועוד לחלק ל-9, מה שווה לי?! ודמעותיי הרתיחו, **ידעתי היטב מה הירושה, ומה אתה הולך להפסיד, ובכיתי.**

כל זה ספרה לי אשה יקרה ואמרה:

זהו **רק משל**, סיפור שלא קרה, סיפור שנשזר במוחי בצורה מפליאה בשלהי ניסן תש"פ, כשהקורונה עדיין היתה בתוקפה, הישיבות עדיין סגורות, והילדים מי יותר ומי פחות, **קשה להם ללמוד**, ואני, מספרת אותה אשה, עיני נוזלות, בכל פעם שאני חושבת איך אזכה שבני יחושו במתיקות לימוד התורה, בערכה שלא יסולא בפז, ובערך העליון שלה במקום הראשון בחיים!

וכך כשדמעות רותחות זולגות מעיניה, היא חושבת בלבה, מה כל כך? מדוע נפשי גועשת ומעי הרתיחו, ודמעותי בכל עת יקלחו, על בני שבתורה יעסקו, ובלמוד ירבה חשקם ויתמידו, הרי רבים וטובים הם האנשים שחפצים ורוצים, ולא כולם כך מרגישים (וכמובן היא שמחה מאד, ומודה לה' על חלקה, ובכל זאת...).

אך כאן התערב בורא עולם, ולמוחה שלח סיפור מ-1-ש-ל-ם-ם ותוך מספר דקות התבהרה התמונה **"מי שמכיר בערך הירושה - בוכה"**. ואשרי המשכילה.

אמא יקרה, **רחל אמנו** לא בכתה כשויתרה על יעקב, ולא בכתה כשאביה רימה את בעלה שוב ושוב, גם לא כשהתקשתה בלדתה, אבל **כשבניה הלכו לגלות, כשעלה חששה שיאבדו מן הדרך הטובה, יאבדו את הירושה האמיתית**, הנפלאה.

"רחל מבכה על בניה" (בלשון הווה) **בכתה אז, ועדיין בוכה היום**, רחל לא מוותרת, הדמעות שלה הן היחידות, שזכו להציל את עמ"י וזכתה להבטחה **"יש שכר לפעולתך... ושובו בנים"**.

יש החוששות, שרגש ודמעה מראה על חולשה, חוסר, עצבות, אך לא כן, **דמעה של תפלה, עמוקה היא לאין תכלית**, בוקעת שבעה רקיעים ומגיעה עד כסא הכבוד, זהו כח עצום, כי **"שערי דמעה לא ננעלו"**.

הוריתי אמא דמעה בתפלה, על ילדיך, על עמ"י, ועל הגאולה. זכרי, אולי רק עוד דמעה אחת חסרה? ובזכותך בקרוב נזכה לנחמה **"ושבו בנים לגבולם!"**

מבצע ענק לחודש חשוון:

~~180~~ ₪ 95 ₪

לרוכשים בחנות הישיבה

מתחילים מבראשית עם "אוצרותינו"

וטועמים עונג שבת אמיתי!!!

הספר 'אוצרותינו' לוקח את הקורא למסע
אל אוצרות התורה
לאור חידושיהם ולקחייהם של רבותינו הספרדים
שזור בסיפורים ומשלים

ניתן להשיג בישיבת כסא רחמים

או בטל': 052-7654216

"מכון הרב מצליח"